МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавра

на тему: **РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ АВТОРСЬКОГО ПІКЧЕРБУКУ «СЕКРЕТ СМІЛИВОСТІ ХВОСТИКА»**

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0221-з
спеціальності 022 «Дизайн»
освітньо-професійної програми «Графічний дизайн»
Оксана Олександрівна Олійник

Керівник:ст. викладач кафедри дизайну
_____ Микола ПОТАПЕНКО

Рецензент викладач кафедри дизайну
к. пед. н. _____ Олександр БРЯНЦЕВ

Запоріжжя
2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет *соціальної педагогіки і психології*
Кафедра *дизайну*
Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*
Спеціальність *022 «Дизайн»*
Освітньо-професійна програма *«Графічний дизайн»*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Ганна Чемерис

«_____» _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Олійник Оксані Олександрівні

1. Тема роботи: *Розробка дизайну авторського пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика»* керівник роботи *старший викладач Потапенко Микола Васильович*
затверджені наказом ЗНУ *№* 135-с від 27.01.2025
2. Строк подання студентом роботи: 22.05.2025
3. Вихідні дані до роботи:
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що належить розробити): *особливості проєктування пікчербуків4 розробка пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика»; технічне виконання макету пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика»*
5. Перелік графічного матеріалу: *презентація, демонстраційна графіка.*
6. Консультанти розділів роботи _____
_____
_____
_____

Розділ	Прізвище, ініціали консультанта	Дата, підпис	
		Надано	Отримано

7. Дата видачі завдання: 01.11.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
1	*Початок роботи. Загальні збори. Організаційна інформація.*	*01.11.2024*	
2	*Реєстрація теми.. Обговорення з керівником тему проєкту. Підготовка листу завдання та інших необхідних документів.*	*03.11.2024*	
3	*Етап 1. Аналіз теми. Проведення дослідження об'єкту та предмету теми.*	*08.11.2024*	
4	*Етап 2. Визначення концепції проєктування. Провести дослідження предмету теми. Підготувати опис дослідження у відповідному розділі ПЗ.*	*26.11.2024*	
5	*Етап 3. Пошуковий етап композиційного, кольорового рішення. Розробка макету. Описати його увідповідному розділі ПЗ. Завершення розробки (в чернетках) для отримання фінальних коментарів від керівника.*	*12.03.2025*	
6	*Етап 5. Технічна реалізація проєкту. Усунути зауваження керівника. Подати чернетки ПЗ та проєкту для проходження передзахисту. Підготувати доповідь та презентаційний супровід для передзахисту.*	*15.04.2025*	
7	*Завершення виконання роботи Подати чернетки ПЗ та проєкту для проходження передзахисту. Підготувати доповідь та презентаційний супровід для передзахисту/захисту.*	*24.04.2025*	
8	*Попередній захист. Отримання доступу до захисту. Отримання коментарів та зауважень.*	*26.04.2025*	
9	*Усунення зауважень до виконаної роботи. Виконати чистове оформлення роботи.*	*05. 05. 2025*	
10	*Проходження нормоконтролю Проходження рецензування. Підготувати анотацію до роботи.*	*12.05.2025*	
11	*Отримання відгуку керівника. Подати і отримати довідку про антиплагіат-перевірку Unicheck.*	*19.05.2025*	
12	*Завершити друк та збір матеріалів кваліфікаційного проєкту. Передати пакет курсової роботи на кафедру. Розміщення тексту роботи у репозитарії ЗНУ.*	*22.05.2025*	
13	*Захист кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.*	*26.05.2025*	

Студентка _____ Оксана ОЛІЙНИК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи _____ Микола ПОТАПЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Ганна ЧЕМЕРИС
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Олійник О. О. Розробка дизайну авторського пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика» : кваліфікаційна робота бакалавра спеціальності 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» / наук. керівник, ст. викладач М. В. Потапенко. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 62 с.

UA : Робота викладена на 62 сторінках друкованого тексту. Перелік посилань включає 31 джерел. Об’єкт дослідження: пікчербуки як засіб розвитку дітей. Предмет дослідження: розробка та використання пікчербуків для розвитку емоційного, мовного та пізнавального розвитку дітей дошкільного віку. Мета дослідження: створення авторського пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика» з оригінальним текстом і власними ілюстраціями, спрямовоного на підтримку емоційного розвитку дошкільнят шляхом поєднання сучасних тенденцій у графічному дизайні дитячих друкованих видань. В роботі представлено результати розробки розробка дизайну авторського пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика»

Ключові слова: графічний дизайн, ілюстрація, дитячі книжки, типографіка, друковані видання.

Oliynyk O. O. Design of the Author`s «The Secret of Tails` Courage» Pick-Up Book : Bachelor’s thesis, specialty 022 "Design", Educational and Professional Program "Graphic Design" / Sci. adv. M. V. Potapenko. Zaporizhzhia : ZNU, 2025. 62 p.

EN : The work is presented on 62 pages of printed text. The list of links includes 31 sources. Object of research: picture books as a means of children’s development. Subject of research: development and use of picture books for the development of emotional, linguistic and cognitive development of preschool children. Purpose of research: creation of an author’s picture book «The Secret of Tails’ Courage» with original text and own illustrations, aimed at supporting the emotional development of preschoolers by combining modern trends in the graphic design of children’s printed publications. The work presents the results of the development of the design of the author’s picture book «The Secret of Tails’ Courage»

Key words: graphic design, illustration, children’s books, typography, print media.

ЗМІСТ

ВСТУП……. 6
РОЗДІЛ І ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ПІКЧЕРБУКІВ……. 9
1.1. Основні принципи та характерні риси створення пікчербуків… 9
1.2. Визначення та класифікація пікчербуків……. 11
1.3. Історичний розвиток та етапи становлення пікчербуку……. 16
РОЗДІЛ ІІ РОЗРОБКА ПІКЧЕРБУКУ «СЕКРЕТ СМІЛИВОСТІ ХВОСТИКА»…… 21
2.1. Сучасний ринок пікчербуків в Україні: стан, тенденції та перспективи розвитку…… 21
2.2. Дослідження аналогів та їхній вплив на концепцію проєкту……... 23
2.3. Композиційне та колірне рішення пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика»…… 28
РОЗДІЛ ІІІ ТЕХНІЧНЕ ВИКОНАННЯ МАКЕТУ ПІКЧЕРБУКУ «СЕКРЕТ СМІЛИВОСТІ ХВОСТИКА»……. 32
3.1. Розкриття концепції пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика»... 32
3.2. Розробка та виконання проєкту, хід та етапи виконання роботи... 34
3.3. Опис фінального варіанту…….. 52
ВИСНОВКИ……... 54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…… 55
ДОДАТКИ……... 59

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми полягає в тому, що на сьогодняшній день пікчербуки займають важливе місце в житті дошкільнят. Це не просто книжки з малюнками - це поєднання простого тексту і яскравих ілюстрації, які допомагають дітям краще зрозуміти зміст і емоційно пережити історію. Завдяки кольорам, формам та образам малюки вчаться бачити світ, розвивають мовлення й поступово формують уявлення про себе та довкілля. Саме в цьому віці надзвичайно важливо закладати основи емоційного та соціального розвитку, і пікчербук у цьому процесі відіграє надзвичайно корисну роль.

Один із ключових моментів у створенні пікчербуку - це його дизайн. Саме він дозволяє не лише візуально передати авторську ідею, а й зробити книгу цікавою та зрозумілою для дитини. Важливо, щоб малюк не просто дивився на картинки, а проживав історію разом з героями, вчився розпізнавати емоції й розуміти себе. У пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика» велике значення має продумане оформлення персонажів і яскраві, емоційні ілюстрації. Вони допомагають дитині побачити, як страх може перетворитися на сміливість, і формують віру у власні сили.

Тема подолання страхів та виховання сміливості дуже важлива для дошкільнят, адже саме в цьому віці малюки часто зустрічаються з першими потужними емоціями: страхом темряви, самотності, нових знайомств. Тому створення пікчербуку, який у зрозумілій формі через казку показує, як давати раду цим емоціям, це не просто цікавий проєкт, а справжня підтримка для дитини. Така книжка дає маленьким читачам змогу побачити себе у персонажах цієї казки, знайти в ній відповіді й натхнення, що допоможе їм впевнено долати свої переживання.

Розробка дизайну пікчербуку - це не просто підбір кольорів чи малювання ілюстрацій. Це глибокий, багатоетапний процес, в якому важливо враховувати не лише естетику, а й психологію сприйняття дитиною. Від вибору палітри до розташування персонажів і композиції, усе має працювати

на одну мету: допомогти малечі емоційно зануритися в історію, зрозуміти її та відчути. Через образи, кольори, деталі дитина не тільки сприймає казку, а й проживає її разом з героєм. Саме тому пікчербук здатен розвивати емоційний інтелект і формувати у дітей тепле, позитивне ставлення до себе й світу навколо.

Отже, тема створення пікчербуку є дійсно важливою та на часі, адже вона напряму впливає на формування емоційного світу дитини, її уяви та здатності давати радусвоїм переживанням. Такі книги допомагають малюкам краще розуміти себе, відкривати нові емоції, навчатися взаємодії з іншими. Окрім цього, розробка пікчербуку – це ще й про дизайн, образне мислення та візуальне оздоблення, що робить тему актуальною і в контексті сучасної графіки. Саме завдяки поєднанню літературного, художнього й педагогічного аспектів можливо чітко визначити, що дослідження має як практичне, так і теоретичне значення, і це дає змогу сформулювати його мету, предмет та об’єкт.

Об’єкт дослідження – дизайн та верстка друкованого видання.

Предмет дослідження – сучасні дитячі друковані видання.

Мета кваліфікаційної роботи – створення авторського пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика» з оригінальним текстом і власними ілюстраціями, спрямовоного на підтримку емоційного розвитку дошкільнят шляхом поєднання сучасних тенденцій у графічному дизайні дитячих друкованих видань.

Зважаючи на визначену мету, об’єкт і предмет дослідження, для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання:**

1. Опрацювати та проаналізувати літературні джерела з теми дослідження, зокрема щодо особливостей дитячих ілюстрованих видань та сучасних напрямків у дизайні пікчербуків;
2. Розробити сюжет і текст казки з терапевтичним змістом;
3. Створити оригінальні образи персонажів та серію ілюстрацій;
4. Виконати макетування та верстку книжкового видання;

Структура пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних літературних джерел і додатків. Обсяг кваліфікаційної роботи становить 62 сторінок, 5 сторінок ілюстрацій, 3 – літературні джерела. Обсяг основної частини кваліфікаційної роботи становить 62 сторінок.

РОЗДІЛ І
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ПІКЧЕРБУКІВ

1.1. Основні принципи та характерні риси створення пікчербуків

Один з найважливіших напрямів сучасної дитячої літератури є пікчербук, адже саме цей формат поєднує художню розповідь з візуальним мистецтвом. Саме тому така книжка ефекивна у спілкуванні з дитиною: вона говорить з нею не тільки словами, а й образами. Пікчербук - це не просто книга, яку читають. Це оповідь, яку малюк проживає, співчуває, розглядає, аналізує. Він помічає вирази облич персонажів, вловлює настрій кольорів, відчуває, як змінюється емоційний тон. І все це допомагає розвивати його мислення, мовлення та емоційну чутливість. Як зазначає В. О. Сухомлинський: «Читання - це віконце, через яке діти бачать, пізнають світ і самих себе» [5, с. 20].

Але щоб досягти такого ефекту, важливо, аби текст і зображення працювали разом, як єдине ціле: ілюстрації допомагають глибше зрозуміти сюжет, а текст підтримує та розширює візуальний зміст. За словами В. О. Сухомлинського: «Читання - це один з витоків мислення і розумового розвитку» [5, с. 22].

Пікчербуки мають неаби який потенціал та здатні бути корисними не тільки для дітвори, але й для дорослих та осіб з особливими освітніми потребами. Завдяки поєднанню тексту й зображень, вони створюють глибокий емоційно-візуальний досвід, що полегшує розуміння та сприйняття оповіді. Особливо ефективні пікчербуки в роботі з дітьми, які мають порушення мовлення, слуху або зору, оскільки подання інформації в кількох формах полегшує її засвоєння. Вони також добре підходять для дітей, які лише починають вивчати мову: візуальні елементи допомагають здогадатися про зміст навіть без повного розуміння тексту. Як зазначає В. О. Сухомлинський: «Книга - це могутня зброя. Розумна, натхненна книга нерідко вирішує долю людини» [5, с. 22].

Зважаючи на дитячу форму, пікчербуки спроможні зацікавити й дорослу аудиторію. Багато з них висвітлюють глибокі життєві теми страху, втрати, пошуку себе. Це робить пікчербук універсальним засобом комунікації, здатним зачепити емоції читача будь-якого віку.

Створення пікчербуку не тільки творчий процес, а й серйозна праця з урахуванням вікових особливостей дитини, її емоцій, досвіду, світосприйняття.

Основні принципи, які варто враховувати при розробці пікчербуків:

1. Текст і зображення повинні взаємодіяти та доповнювати одне одного, створюючи єдине враження від історії. Ілюстрації не лише ілюструють події, але й додають емоційний та візуальний контекст, допомагаючи дітям краще зрозуміти та пережити події. Як вказується в джерелах: «Чудова дитяча книжка з картинками - це співпраця слів та образів для створення чогось більшого, ніж кожен з них окремо» [3, с.32].

2. Кожен пікчербук створюється з урахуванням вікових особливостей цільової аудиторії. Для найменших дітей використовують яскраві, прості зображення та короткі тексти, що сприяють розвитку початкових мовленнєвих навичок. Для старших дітей тексти можуть бути складнішими, а ілюстрації - більш деталізованими, що дозволяє розширювати уявлення про навколишній світ.

3. Ілюстрації та текст повинні викликати емоційний відгук у дітей. Пікчербук можуть передавати не лише сюжет, але й важливі моральні чи емоційні повідомлення. Колір, форма, стиль ілюстрацій, а також вибір теми мають значний вплив на емоційне сприйняття дитячої аудиторії.

4. Текст має бути легким для сприйняття. Він повинен бути достатньо коротким, щоб дитина могла зосередитися на змісті, але водночас інформативним та емоційно насиченим. Ритм тексту повинен гармонійно поєднуватися з ілюстраціями, підсилюючи загальний настрій історії. А іноді, що найцікавіше, тексту може небути взагалі, тільки ілюстрації, які самі розповідають історію. І це працює! Малюк читає очима, здогадується, співпереживає. Як вказується в джерелах: «Слова залишаються - але

зображення говорять. Зображення залишаються - але слова говорять» [14, с.21].

5. Якість ілюстрацій є важливою складовою пікчербука. Вони повинні бути привабливими та зрозумілими для дітей, виконуючи роль емоційного підкріплення тексту. Оформлення має відповідати віковим особливостям, бути яскравим, але не перевантаженим деталями, щоб не відволікати увагу від основного змісту. Як зазначається в джерелах: «Погане або посереднє мистецтво руйнує книжку з картинками» [3, с.35].

6. Вибір формату пікчербука також має значення. Для найменших дітей книги повинні бути зручними для тримання, тому часто мають тверду обкладинку та невеликі розміри. Вибір матеріалів (папір, палітурка) впливає на довговічність книги, адже діти можуть бути дуже активними у використанні книжок. Усі ці принципи спрямовані на створення пікчербука, який не лише розважає, але й сприяє розвитку дитини, допомагаючи їй краще розуміти себе та навколишній світ.

Отже, створення пікчербука – це не просто мистецтво ілюстрації чи написання історії, а глибокий педагогічний і психологічний процес. Така книга має бути не лише візуально привабливою, але й змістовною, зрозумілою для дитини, відповідати її віку та внутрішньому світові. Саме завдяки поєднанню тексту, зображення і емоційного наповнення пікчербук стає справжнім інструментом розвитку: допомагає дитині розвивати мовлення, фантазію, вчитися розпізнавати й розуміти емоції, формує впевненість у собі та бажання пізнавати світ.

1.2. Визначення та класифікація пікчер буків

Дитяче друковане видання - це повноцінний літературний продукт розважального чи навчального характеру. До таких видань відносяться вірші, казки, оповідання, науково-популярна та навчальна література. Досить часто ці книжки прикрашаються ілюстраціями для кращого сприйняття змісту дітьми, а також для привертання їхньої уваги. Візуальні образи в книгах відіграють

важливу роль у розвитку емоційного інтелекту, уяви, а також підтримують інтерес до читання, особливо у дошкільному та молодшому шкільному віці [14, с. 19-22].

Сучасні дитячі друковані видання можуть мати різні форми випуску: книжки з твердою або м'якою обкладинкою, журнальна продукція, комікси, графічні романи, pop-up книги. Кожен із цих форматів має своє функціональне призначення та відповідає певним віковим і пізнавальним потребам дитини [12, с. 172-173].

Дитячі видання мають безліч важливих функцій, які роблять їх не просто джерелом інформації, а справжніми помічниками у вихованні та розвитку дитини. Культурно-етнічна функція полягає в тому, що через книжки діти дізнаються про звичаї різних народів, їхню історію та особливості розвитку. Це допомагає їм краще розуміти власне коріння та культурну спадщину, формує відчуття приналежності до нації.

Соціальна функція допомагає малюкам опановувати основи спілкування, навчитись знаходити друзів, будувати взаємини та взаємодіяти з іншими. Через історії героїв дитина навчається співчуттю, терпимості, толерантності та готується до життя в колективі, зокрема до шкільної адаптації.

Лексико-мовленнєва функція надзвичайно важлива для мовного розвитку. Дитячі книжки збагачують словниковий запас, навчають правильно будувати речення, вчать нових слів і сприяють розвитку грамотного мовлення.

Креативна стимулює уяву та розвиває творчі здібності. Яскраві сюжети, незвичайні персонажі, завдання та ілюстрації надихають дитину творити власні історії, малювати, фантазувати.

Виховна функція проявляється у формуванні моральних якостей. Через казки та оповідання дитина отримує уявлення про добро і зло, вчиться розуміти наслідки вчинків, співпереживати, поважати інших.

Розважальна функція теж не менш важлива — адже кожна дитина потребує відпочинку та позитивних емоцій. Казкові історії допомагають розслабитися, зняти напруження, поринути у світ пригод і фантазії, що

особливо важливо в умовах стресів та інформаційного перевантаження.

Щодо різновидів дитячих книжок, то їх можливо умовно розподілити на декілька основних типів:

1. Книжкові серії - це багатотомні видання, що розповідають про пригоди героїв у різних сюжетах. Здебільшого орієнтовані на старших дітей, містять мало або зовсім не мають ілюстрацій;
2. Ілюстровані книги - призначені для дошкільнят і молодших школярів. Ілюстрації можуть не лише візуалізувати зміст, а й виконувати самостійну наративну функцію. У виданнях для дітей 3-4 років текст може бути відсутній зовсім;
3. Навчальні видання - охоплюють підручники, енциклопедії, практичні зошити, словники, довідники, атласи та інші освітні матеріали;
4. Книги-ігри - поєднують художній або навчальний текст із елементами інтерактиву (головоломками, кросвордами, завданнями), сприяючи активному навчанню через гру;
5. Науково-популярні книги - подають складну інформацію з різних наукових галузей у доступній для дітей формі, відповідаючи на запитання про навколишній світ [22, с. 67].

Особливим різновидом дитячої книги є пікчербук - видання, у якому текст і зображення взаємодіють, утворюючи цілісну структуру. Головна риса пікчербуків полягає в тому, що ілюстрації не просто доповнюють текст, а є невід'ємною складовою розповіді. Вони допомагають дітям глибше розуміти зміст, допомагають розвивати зорове мислення та емоційне сприйняття [14, с. 212].

Оскільки пікчербуки охоплюють широкий діапазон вікових та змістових категорій, їх можна класифікувати за кількома критеріями.

Пікчербуки створюються для дітей різного віку, і при цьому дуже важливо адаптувати їхній зміст, стиль і оформлення так, щоб усе відповідало віковим потребам і особливостям сприйняття. Для самих найменших малят (до 1 року) пікчербуки зазвичай мають дуже прості контрастні малюнки та інтерактивні

елементи такі як віконця, текстури або рухомі частини, що стимулюють сенсорний розвиток. Такі видання допомагають не тільки знайомити малюка зі світом кольорів і форм, а й налагоджувати емоційний контакт з дорослими. Як вказується в джерелах: «Вони мають простий текст, яскраві великі ілюстрації та часто застосовуються для розвитку мовлення й сприяння емоційному зв'язку між дитиною та батьками» [7, с.87].

Для малечі віком від 1 до 3 років пикчербуки з короткими римованими фразами, простими сюжетами та знайомими образами - це допомагає формувати елементарні уявлення про світ. У таких книжках яскраві деталізовані ілюстрації. Саме такі видання допомагають вивчати кольори, форми, назви предметів і навіть нові слова. Як вказується в дослідженні: «Пікчербуки для малюків спеціально розроблені для вивчення кольорів, форм та предметів» [7, с. 86]

Для малечі дошкільного віку від 3 до 6 років пікчербуки стають уже не просто книжкою з малюнками, а реальним джерелом для розвитку уяви та емоційного світу. В цьому віці діти здатні сприймати більш непрості сюжети, а ілюстрації з великою кількістю деталей допомагають їм краще зануритися в історію та зрозуміти почуття героїв. Саме через виразні персонажі малята починають співпереживати, навчатися розрізняти емоції, а також міркувати над вчинками. Як зазначено у джерелах: «Пікчербуки для дошкільнят стимулюють уяву та творчість дитини, а також допомагають їй розібратися в складніших сюжетах» [7, с. 86]

У молодшому шкільному віці від 6 до 9 років малюки вже готові сприймати більш складні оповіді, тож і пікчербуки для цієї вікової категорії набувають іншого вигляду. Тексти стають об'ємнішими, сюжетні лінії глибшими, а теми можуть торкатися серйозніших життєвих питань. Завдяки цьому книжки не лише підтримують зацікавленість до читання, а й допомагають розвивати логіку, аналітичне мислення та здатність аналізувати інформацію. Як наголошується у джерелах: «Ці книги можуть мати більш складну сюжетну лінію та глибше вивчені теми, що сприяють розвитку логічного мислення» [7, с. 86].

Тематика пікчербуків у цьому віці також дуже різноманітна. Вона адаптується під інтереси дітей: від казок з фантастичними пригодами до пізнавальних історій про природу, тварин чи навіть правила поведінки. Є й навчальні пікчербуки, що допомагають освоїти такі поняття як кольори, числа, форми. Завдяки цьому пікчербук залишається актуальним інструментом не лише для розвитку уяви, а й для формування знань та навичок, що знадобляться у школі та житті.

Візуальне оформлення пікчербука відіграє ключову роль у сприйнятті історії, тому виділяють кілька основних стилів та технік зображення. Традиційні малюнки створюються за допомогою класичних художніх матеріалів, таких як акварель, гуаш, пастель, що надає книзі м'якість і теплоту. Цифрові ілюстрації відображають сучасний підхід, використовуючи комп'ютерну графіку та анімаційні техніки для створення яскравих і деталізованих зображень. Фотографічні книги передають сюжет через реалістичні знімки, забезпечуючи максимальну достовірність і занурення в історію. Колажні ілюстрації поєднують різні матеріали та техніки, створюючи унікальні візуальні рішення, які роблять пікчербук особливо виразним та оригінальним [23, с. 98].

Пікчербуки – це не просто книжки з малюнками, а цілісні історії, що поєднують текст і візуальні образи, які допомагають дитині краще пізнавати світ. Вони відрізняються не лише оформленням, а й стилем подачі. Наприклад римовані тексти легко запам'ятовуються, розвивають ритмічне відчуття мови та фонематичний слух. Діалоги в книжці сприяють розвитку комунікативних навичок і заохочують дитину взаємодіяти з сюжетом. А якщо текст поданий у формі звичайного оповідання, це допомагає зануритися в історію, зрозуміти її логіку та послідовність подій.

Окрему категорію становлять Silent Books – книжки без слів. Вони передають зміст лише через зображення, стимулюючи уяву, уважність до деталей і вміння самостійно розуміти побачене.

Усе це робить пікчербук важливим інструментом для розвитку дитини. Через поєднання художнього тексту й ілюстрацій він сприяє мовленнєвому,

емоційному й соціальному розвитку. Такі книги не просто навчають, вони допомагають дітям відчувати, співпереживати, фантазувати й краще розуміти себе та світ довкола.

1.3. Історичний розвиток та етапи становлення пікчербуку

Історія пікчербуку має глибоке коріння, що сягає найдавніших часів, коли зображення разом із текстом почали застосовуватися для передачі інформації та розповіді історій. Одним з перших прикладів такого поєднання є ілюстровані рукописи середньовіччя, серед яких можна виокремити «Букварі» та «Бестіарії», де зображення тварин доповнювали короткі описи, що допомагало не лише передати інформацію, а й сформувати певні уявлення про навколишній світ. Уже в цей час текст і малюнок застосовувалися для розвитку не тільки інтелектуальних, а й емоційних аспектів сприйняття [4, с. 96].

З розвитком педагогіки жанр пікчербуку почав поступово еволюціонувати. Уже в XVII столітті з’являються перші зразки книг, котрі поєднували текст і зображення для навчання малечі. Одним з таких стала праця Яна Амоса Коменського «Orbis Sensualium Pictus». Її вважають першим у світі пікчербуком. Ця книжка була ілюстрованою енциклопедією, створеною спеціально для дітей. Вона допомагала не лише читати, а ліпше розуміти матеріал через ілюстрації. Саме завдяки поєднанню слова й зображення діти могли глибше засвоювати знання, і це стало справжнім проривом у навчальній літературі того часу (див. рисунок 1.1).

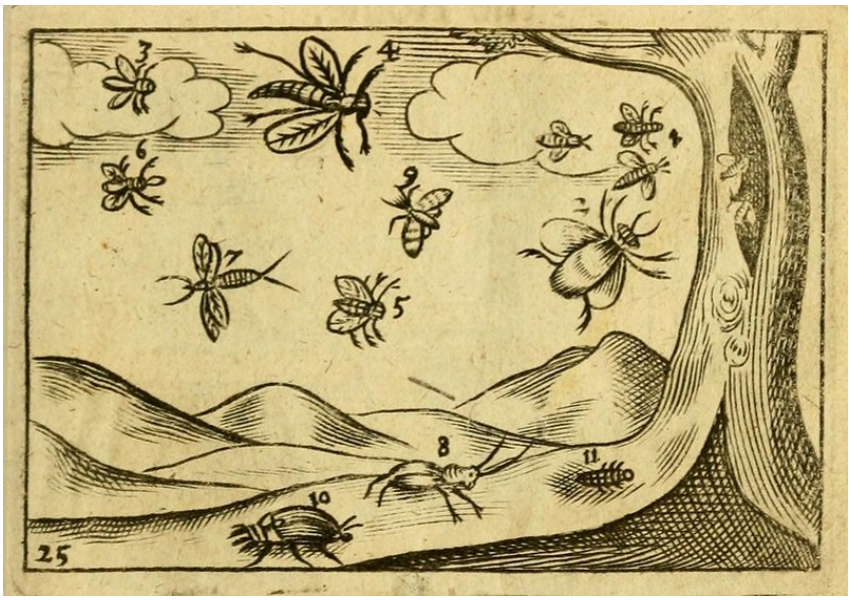

Рисунок 1.1 - Летючі комахи

У XVIII–XIX століттях ілюстровані дитячі книжки почали набирати великої популярності в Європі, значною мірою сприяв розвиток друкарських технологій. Саме в цей період з’являються добре нам відомі класичні казки Шарля Перро, братів Грімм, а також легендарна «Аліса в країні чудес» Льюїса Керролла. Ці твори стали зразком гармонійного поєднання тексту й ілюстрацій. Зображення в них перестали бути тільки візуальним супроводом, вони почали відігравати важливу роль у розкритті змісту, створенні емоційного настрою більш глибокому розумінні персонажів. Саме така взаємодія тексту й образу зробила книги особливо захопливими для дітей і заклала основи сучасного пікчербуку (див. рисунок 1.2).

Рисунок 1.2 - «Аліса у Дивокраї»

У XX столітті пікчербук почав активно розвиватися і набувати нових форм, що сприяли не тільки навчанню, а й творчому розвитку дитини. Саме в цей час з’являються знакові твори, такі як «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері та «Вітер у вербах» Кеннета Грея, які виводять жанр на новий рівень. Ілюстрації в таких книгах стають не просто супроводом до тексту, а важливою частиною розповіді, що передає настрій, емоції й атмосферу. З’являються художники, як Мауріс Сендак, які починають поєднувати фантастичні мотиви з реалістичними деталями, створюючи візуально багаті історії, що глибоко занурюють маленьких читачів у світ героїв. Це був час, коли пікчербук перетворився на справжнє мистецтво.

У другій половині XX століття пікчербуки почали привертати увагу науковців як у галузі педагогіки, так і літературознавства. Саме в цей період почала формуватися теоретична основа жанру: були окреслені його межі, визначено функції, а також важливу роль взаємодії тексту й зображення. Стало зрозуміло, що пікчербук це не просто ілюстрована книжка, а дієвий інструмент розвитку дитини: він допомагає у становленні мовлення, мислення, емоційного інтелекту та заохочує до раннього читання.

У цей час з’являються видавництва, які спеціалізуються саме на пікчербуках, а самі книжки-картинки починають перекладати багатьма мовами, які вони швидко розповсюджуються по світу. У кожній країні жанр розвивається по-своєму. Наприклад, у США пікчербуки стали надзвичайно популярними завдяки творчості Еріка Карла та Шела Сільверстайна (див. рисунок 1.2, 1.3). Їхні твори поєднували римований текст, гумор і глибокі теми з яскравими, впізнаваними ілюстраціями.

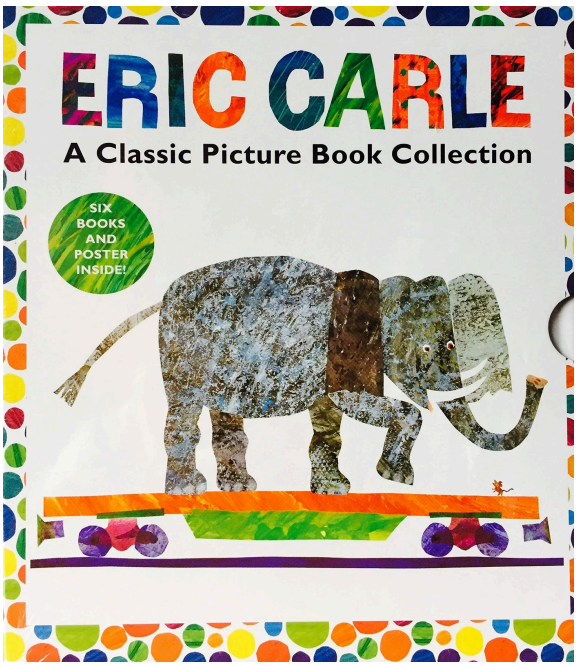

Рисунок 1.3 - Колекція класичних книжок

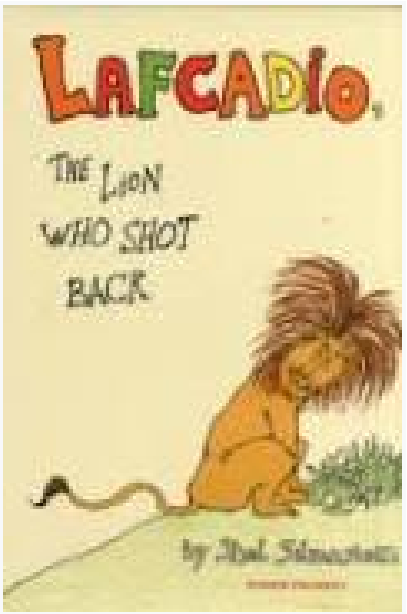

Рисунок 1.4 - «Лавкадио»

У Великій Британії розвивалася класична традиція художньої ілюстрації, натомість у Японії пікчербук став засобом передачі філософії, емоцій та символізму - це був лаконічний, але змістовний жанр, який відображував національну культуру.

В Україні активний розвиток пікчербуку почався у 2000-х роках, коли збільшилася потреба в якісній дитячій літературі. Створення книжок-картинок стало одним із пріоритетів для сучасних українських видавництв таких, як «А-ба-ба-га-ла-ма-га», «Ранок», «Основа» та інших. З'являються яскраві авторські проєкти, в яких текст та ілюстрації створюються у тісному тандемі, що дає змогу досягати високої художньої якості. Український пікчербук не тільки адаптує світові зразки, але й активно формує власну ідентичність: через локальні теми, національну символіку, важливі соціокультурні питання.

У XXI сторіччі пікчербуки швидко трансформуються під впливом сучасних технологій. До звичної ілюстрації додаються цифрові прийоми такі як: комп’ютерна графіка, анімація, інтерактивні функції. З'являються електронні пікчербуки, що взаємодіють з читачем через сенсорний екран чи доповнену реальність. Разом з тим класичні книги не втрачають своєї ваги, паперове видання з якісною ілюстрацією лишається особливо близьким для дитини.

Все частіше виникають книжки-картинки на теми інклюзії, екології, культурного розмаїття, а також терапевтичні пікчербуки, які допомагають дитині зрозуміти складні емоційні стани чи пережити травматичний досвід.

Таким чином, пікчербук сьогодні це не просто дитяча книжка з ілюстраціями, а повноцінний інструмент розвитку дитини. Від перших ілюстрованих енциклопедій до сучасних інтерактивних видань він пройшов великий шлях, і зараз допомагає не лише розважати, а й виховувати. Через поєднання тексту й зображення діти краще сприймають інформацію, розвивають уяву, мовлення, емоційну чутливість і здатність до співпереживання. Пікчербуки вчать розуміти світ, мислити образно, помічати деталі й розвивати навички спілкування. Саме тому вони залишаються актуальними й незамінними у процесі дорослішання кожної дитини.

РОЗДІЛ ІІ
РОЗРОБКА ПІКЧЕРБУКУ «СЕКРЕТ СМІЛИВОСТІ ХВОСТИКА»

2.1. Сучасний ринок пікчербуків в Україні: стан, тенденції та перспективи розвитку

Останніми роками ринок пікчербуків в Україні активно розвивається, і на це є кілька причин. По-перше, зростає зацікавленість до якісної дитячої літератури, батьки все більше розуміють, наскільки важливо читати з дітьми змалку. По-друге, виникає потреба у сучасних освітніх матеріалах, котрі не просто навчають, а ще й емоційно захоплюють дитину. Усе це стимулює розвиток видавничої справи: на ринку з’являється більше видавництв, що спеціалізуються саме на пікчербуках. Розширюється і асортимент: книжки стають більш різноманітними за форматом, змістом і дизайном, що робить їх привабливими як для дітей, так і для дорослих.

Зараз ринок дитячої книги в Україні дійсно переживає бурхливий розвиток, виділити впровадження нових форматів, зокрема інтерактивних пікчербуків. Такі видання дозволяють малюку не просто читати, а й взаємодіяти з книгою - через доповнену реальність, аудіо чи відеосупровід. Завдяки цьому читання стає цікавішим і кориснішим: дитина бавиться, навчається і розвивається одночасно. Це значно збільшує інтерес до книг і робить їх ще більш важливим інструментом у розвитку малечі [23, с. 36].

Ринок пікчербуків в Україні останнім часом стрімко розвивається, і цей процес тісно пов’язаний із кількома важливими тенденціями, які формують сучасну дитячу літературу. Одна з найпомітніших це зростання потреби саме на україномовні пікчербуки. В період активного відновлення й збереження національної ідентичності українська мова у дитячих книжках набуває особливої ваги. Такі видання не лише знайомлять дітей з рідною мовою, а й передають культурні цінності, образи природи, звичаї, а іноді й історичні сюжети. Це дає дітворі змогу ліпше збагнути своє коріння й формує пошану до

культури своєї країни. Пікчербуки допомагають дітям пізнавати світ, розвивати емоційність, уяву та навички спілкування, тобто виконують набагато глибшу роль, аніж просте читання для розваги [24, с. 47].

Ще одна важлива тенденція, яку можна бачити на українському ринку пікчербуків, це збільшення жанрового різноманіття. Якщо раніше більшість таких книг були переважно казками або фантастичними оповідями, то зараз все частіше виникають пікчербуки, які зачіпають дуже сучасні та важливі теми. Серед них - охорона довкілля, зміни клімату, турбота про тварин, а також соціальні теми, такі як інклюзія, толерантність, емоційне благополуччя. Такі книги не лише розважають дитину, а й навчають її важливим життєвим цінностям, формують свідомість, відповідальність та емпатію. Це свідчить про те, що пікчербуки в Україні поступово стають потужним інструментом не лише навчання, а й виховання.

Сьогодні особливій увазі приділено пікчербукам, які зосереджуються на емоційному становленні дитини. Все більше батьків і педагогів звертаються до таких книжок, коли дитина відчуває стрес, втрату близької людини, адаптацію до нових умов або будь-які важкі зміни в житті. Ці книги не просто оповідають історії, вони допомагають дітям розпізнавати власні почуття, говорити про них і знаходити способи, як їм давати раду. Саме тому пікчербуки, спрямовані на підтримку емоційного стану дитини, на сьогоднішній день стали невід’ємною частиною емоційного та психологічного виховання. Вони працюють як своєрідна терапія через образи й слова, що робить їх важливим інструментом у сучасному вихованні [11, с. 52].

Перспективи розвитку пікчербуків в Україні мають великі шанси на майбутне. Дедалі більше батьків цікавляться якісною дитячою літературою, що надає нові можливості для видавництв та авторів. Особливо помітно, як зростає зацікавленість до мультимедійних та інтерактивних форматів книжок, які можуть «оживати» за допомогою мобільних додатків або елементів доповненої реальності. Такі іновації роблять процес читання ще цікавішим для дітей і перетворюють книгу на справжню мандрівку. З огляду на розвиток цифрових

технологій, цілком імовірно, що вже найближчим часом пікчербуки стануть ще більш інтерактивними та гнучкими до потреб дитини як в навчанні, так і в емоційному розвитку.

Окрім того, великий потенціал має розвиток електронних пікчербуків, які зручні для користування в умовах сучасного цифрового світу. Попит на електронні пікчербуки збільшується, оскільки батьки все частіше використовують гаджети для того, щоб надавати своїм дітям доступ до якісного контенту. Це відкриває нові можливості для видавців та авторів дитячої літератури [23 с. 39].

Загалом можна сказати, що зацікавленність до дитячої літератури в Україні постійно збільшується, і пікчербуки в цьому процесі займають визначне місце. Тематика стає ширшою, жанри різноманітнішими, а форма представлення більш сучасною та гнучкою до потреб дитини. Сучасні автори й видавці активно реагують на ці зміни, створюючи якісні, змістовні та емоційно насичені книжки. Саме тому можна з певністю казати, що український ринок пікчербуків має не лише перспективи, а й великий потенціал для подальшого розвитку.

2.2. Дослідження аналогів та їхній вплив на концепцію проєкту

Перш ніж братися за створення власного пікчербука, важливо ознайомитися з подібними виданнями. Такий аналіз допомагає краще зрозуміти, які художні та змістові рішення працюють найефективніше, а також надихає на пошук власного стилю. Вивчення вже існуючих книг дозволяє побачити їхні переваги і недоліки, що у свою чергу, дає змогу уникнути типових помилок і створити щось по-справжньому оригінальне й змістовне. Це також допомагає чіткіше сформувати концепцію майбутнього видання й зробити його ближчим та зрозумілішим для маленького читача.

Передусім, важливо звернути увагу на сюжет і тематику інших пікчербуків. Аналіз цих складників дозволяє зрозуміти, які оповіді найбільше

захоплюють дітлахів, викликають у них емоційний відгук і лишаються в пам’яті.

Це дає змогу побудувати власний сюжет так, щоб він був близьким і цікавим саме для цільової аудиторії. Вивчення популярних тем також допомагає визначити, які з них є дійсно актуальними сьогодні, це збільшує шанси створити пікчербук, що знайде відгук у серцях маленьких читачів і їхніх батьків.

Наступним важливим кроком є вивчення ілюстративного оформлення, що дозволяє краще зрозуміти, які стилі й техніки найбільше захоплюють малечу. Адже саме візуальне враження - це перше, з чим стикається маленький читач, і воно може як захопити, так і не викликати зацікавлення. Тому важливо обрати художнє рішення, яке буде не лише привабливим, а й зрозумілим та емоційно близьким дитині. Варто звернути увагу на різноманітні техніки: акварель, графіку, цифрову ілюстрацію. Оцінити, наскільки результативно вони працюють у дитячих книжках. Такий аналіз допоможе віднайти власний стиль, що органічно доповнюватиме сюжет і розкриватиме його емоційний зміст.

Мовний стиль – це ще один важливий аспект, що не можливо залишити без уваги. Для пікчербука необхідно обрати таку мову, яка буде доступною та зрозумілою для малюків. Простота і чіткість тексту сприяють легкому сприйняттю, а емоційно насичені вирази й рими допомагають створити яскраву та захопливу атмосферу. Особливо потрібно враховувати рівень розвитку мовлення дошкільнят, щоб текст був не лише зрозумілим, а й цікавим для маленьких читачів. Це дозволяє забезпечити ефективну комунікацію та зробити кожну сторінку пікчербука привабливою й легкою для розуміння.

Для аналізу пікчербуків було обрано один з цікавих прикладів «Лев всередині» (рис. 2.1).

Ілюстрації у цій книжці гарно передають емоційний стан героя, використовуючи візуальні засоби. Контраст між світлом та тінню акцентує відчуття страху та невпевненості персонажа, котрі поступово змінюються, коли він набуває сміливості. Цей процес відображається через зміну кольорів і

настрою ілюстрацій. Атмосфера загадковості та напруги створюється завдяки використанню масштабу й композиції: герой виглядає маленьким посеред величезного світу, що підсилює його внутрішні переживання. Стиль тексту у пікчербуку ритмічний, римований та дуже легкий для сприйняття, а виділення ключових слів допомагає виразно акцентувати головні ідеї історії.

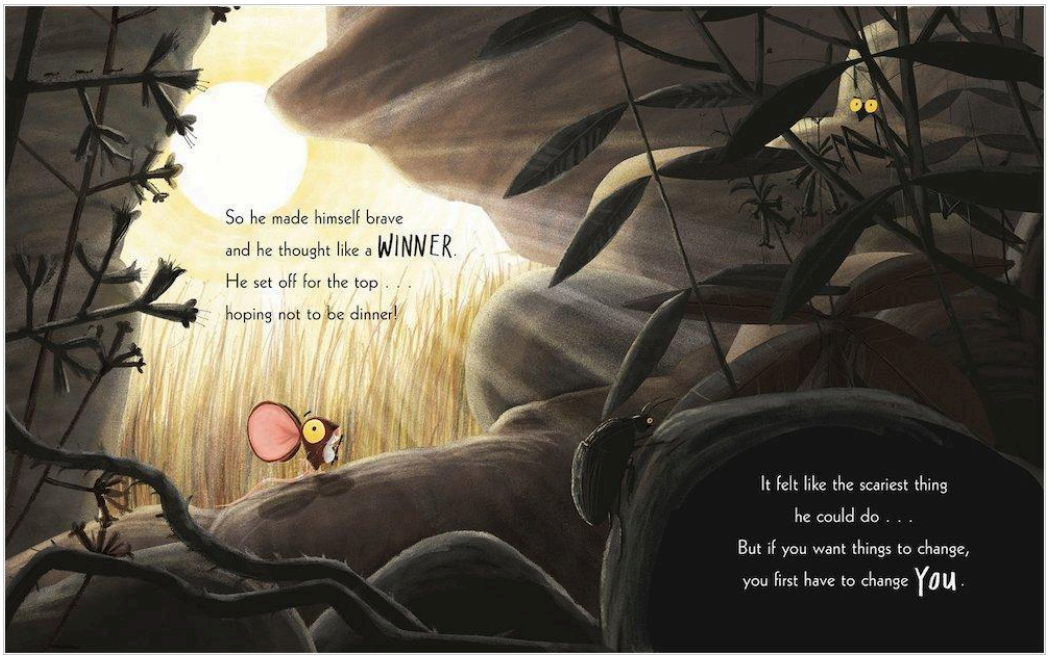

Рисунок 2.1 – Пікчербук «The Lion Inside»

Другий приклад - це пікчербук «Привид, який не міг заснути» (рис. 2.2). Ілюстрація в цьому виданні є відмінним прикладом того, як візуальні засоби можуть зображати емоційний стан персонажа. Вона займає цілий розворот, що робить ефект повного занурення в історію. Текст органічно вписаний у композицію, не обтяжує сцену, і гарно поєднується з візуальними елементами. Динамічний шрифт, яким подано звукові ефекти, додає історії особливої емоційної напруги та жвавості. Колірна гамма ілюстрації м’яка, з приглушеними відтінками, що підкреслює атмосферу самотності. Привид у книзі має простий, але виразний дизайн, його емоції на обличчі добре читаються, що робить його близьким і зрозумілим для маленького читача.

Рисунок 2.2 – Пікчербук «Привид, який не міг заснути»

Пікчербук «Моська та Муза» є відмінним прикладом завдяки своєму унікальному художньому стилю й оригінальній композиції (рис. 2.3). Ілюстрації виконано в техніці монохромного колажу з яскравими кольоровими акцентами, що утворює глибину і динаміку візуального образу. Контраст між чорним, білим і кольоровими деталями посилює виразність історії та допомагає передати емоції персонажів. Цей пікчербук особливо цікавий тим, як він взаємодіє з простором розвороту: текст і зображення гармонійно взаємодіють, формуючи цілісну композицію, де ілюстрації розвивають події та гармонійно доповнюють зміст історії. Гра з масштабами та формами додає сторінкам виразності, роблячи їх ще більш привабливими для огляду.

Рисунок 2.3 – Пікчербук «Моська та Муза»

Пікчербук «Фабіана - Пальма-втікачка» (рис. 2.4). Цей пікчербук має впізнаваний художній стиль, у якому поєднуються виразні текстури та приглушені кольори, усе це створює враження ручної роботи, додаючи ілюстраціям тепла й характеру. Візуальні елементи балансують між стилізованими геометричними формами та природною м’якістю ліній, що надає композиціям жвавої динаміки. Особливо цікаво вирішено розвороти: текст вписано делікатно, він не домінує, а співіснує з ілюстрацією, дозволяючи читачеві глибше зануритися у світ історії та уважно роздивитися кожну деталь.

Аналіз подібних пікчербуків дозволив побачити, які художні, композиційні та текстові рішення працюють найкраще, щоб зацікавитималечута емоційнодолучитиїї в історію. Завдяки цьому дослідженню стало зрозуміліше, як через ілюстрації передавати внутрішній світ героїв, як вибудовувати візуальний сюжет і поєднувати текст із зображенням так, щоб вони доповнювали один одного.

Рисунок 2.4 – Пікчербук «Фабіана - Пальма-втікач»

Проведений аналіз аналогів продемонстрував, що вдале поєднання змісту, мови та зображень є ключем до емоційного залучення малюка. Візуальні засоби, такі як контраст, масштаб та колірна палітра, сприяють передати настрій історії, а легкий і виразний текст робить сюжет зрозумілим та захопливим. Це дало чітке розуміння, як створити пікчербук, який буде близький і цікавий для дитячого сприйняття.

2.3. Композиційне та колірне рішення пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика»

Композиція та кольори відіграють надзвичайно важливу роль у створенні пікчербуку, адже саме через них передається емоційна атмосфера історії. Для

дітей дошкільного віку важливо, щоб візуальне оформлення не лише приваблювало, а й легко сприймалося. Ілюстрації повинні бути гармонійними, динамічними, зрозумілими на інтуїтивному рівні, це дозволяє маленьким читачам краще відчути настрій, зрозуміти сюжет і емоційно включитися в історію.

У пікчербуках вибір кольорової гами має особливе значення, оскільки саме кольори часто першими впливають на настрій читача. Вони можуть передавати емоції, підсилювати зміст сцени або допомагати дитині краще зрозуміти, що відбувається. Теплі відтінки додають відчуття затишку й радості, а холодні навпаки, можуть підкреслити тривогу чи спокій. Зміна кольорової гами на різних сторінках створює відчуття розвитку історії й тримає увагу, що особливо важливо у роботі з маленькими читачами.

Пропоную звернути увагу на декілька вдалих прикладів, як колірна гама здатна працювати на розвиток сюжету та емоційний стан персонажів у пікчербуках. Наприклад, у книзі «Where the Wild Things Are» Моріса Сендака спочатку переважають приглушені, темні кольори, це допомагає передати внутрішню тривогу та самотність головного героя. Але разом із розвитком історії кольори стають насиченішими й світлішими, що відображає зміни в емоційному стані героя, його прийняття себе та власних почуттів.

Ще один приклад «Llama Llama Misses Mama» Анни Дьюду. На початку книги використовуються яскраві, теплі відтінки, які створюють атмосферу безпеки, коли головний герой поруч із мамою. З появою тривожної ситуації, коли він залишається без неї, палітра м’якшає, переходить у пастельні кольори, підкреслюючи його сум та розгубленість. А вже наприкінці, коли він адаптується й знаходить нову підтримку, кольори знову стають теплими й живими, це допомагає візуально відчути його емоційне зростання. Такі приклади дуже надихають і можуть бути хорошим орієнтиром для створення подібної атмосфери у власній книзі.

Під час розробки композиційного та колірного рішення пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика» передбачається приділити особливу увагу

візуальній частині книги, яка має віддзеркалювати емоційний розвиток головного героя. Оскільки сюжет ґрунтується на темі подолання страхів і поступового набуття впевненості, важливо, щоб кольори на кожному етапі історії підкреслювали відповідний настрій. На початку планується застосування холодних, приглушених тонів, що передаватимуть тривожність, смуток або замкненість. У міру того, як герой долатиме внутрішні переживання, колірна палітра поступово стане теплішою та яскравішою, це допоможе відобразити зміни в його емоційному стані. Подібний підхід добре реалізовано на наприкладі книги Моріса Сендака «Where the Wild Things Are», де кольорова динаміка супроводжує внутрішній шлях героя. Саме такий принцип передбачається застосувати у власному проєкті, щоб підсилити візуальний ефект і глибше передати зміст історії.

Для виділення змін, які стаються з персонажем, композиція мусить бути рухливою та динамічною. Спершу кадри виглядатимуть нерухомими та замкненими, де Хвостик здається маленьким і загубленим серед великого навколишнього світу. Поступово, разом з розгортанням сюжету, простір розширюється: сцени стають більш відкритими, з’являється більше повітря й світла. Також важливу роль зіграє зміна масштабу. Спочатку в кадрі будуть домінувати великі елементи оточення, як дерева, кущі, тіні. Вони створюватимуть ефект тиску, підкреслюючи почуття безпорадності персонажа. Наприкінці ж Хвостик стане більш впевненим: він займатиме центральне місце в композиції, а навколишній простір вже не виглядатиме таким загрозливим.

Колірні контрасти будуть важливим інструментом для підкреслення ключових моментів сюжету. Спочатку використовуватимуться різкі тіні та низька контрастність між персонажем і фоном, що допоможе створити відчуття страху та невпевненості. Це допоможе глибше занурити глядача в емоційний стан Хвостика. З розвитком сюжету контраст поступово збільшуватиметься, а головний герой стане яскравішим, виділяючись на фоні світу, що змінюється разом із ним. Це дозволить візуально відобразити його перетворення і зростання впевненості.

Плавні переходи кольорів допоможуть зробити зміни в настрої та сприйнятті історії більш природними й органічними. Відтінки будуть переходити від холодних до теплих тонів, що дасть змогу створити ефект поступової емоційної трансформації персонажа. Такі градієнти підкреслять зміни в його внутрішньому стані, коли він відчуває страх і невпевненість, а згодом здобуває сили і впевненість. Це дозволить глядачеві відчути емоційний розвиток героя через кольори, роблячи його подорож ще більш виразною та зворушливою.

Кольори мають великий психологічний вплив, здатний передавати різноманітні емоції, тому дуже важливо правильно їх застосовувати. Сині й зелені відтінки можна використовувати, аби підкреслити невпевненість та страх героя, створюючи відчуття тривоги й замкнутості. Натомість теплі жовті, помаранчеві та золотисті кольори допоможуть символізувати хоробрість, затишок та внутрішню силу персонажа. Ці кольори нададуть відчуття тепла та позитиву, підкреслюючи його трансформацію та зростання впевненості в собі.

У пікчербуці вкрай необхідно, щоб текст і ілюстрації щільно взаємодіяли між собою. Вони повинні не просто співіснувати, а доповнювати та підсилювати одне одного. Текст розміщується так, аби не закривати важливі візуальні деталі, але водночас залишався зручним для читання. Використання різних шрифтів і розмірів може допомогти передати емоції героїв або акцентувати увагу на ключових моментах історії. Наприклад, окремі вигуки чи емоційні репліки можна виділити більшим кеглем чи яскравішим кольором, це додає жвавості сцені й допомагає дитині краще відчути настрій персонажа.

Загалом, продумане композиційне й колірне рішення в поєднанні з текстом, що вдало підкреслює візуальну розповідь, формує цілісний візуально-емоційний простір, який занурює дитину у світ пікчербука. Ця візуально-текстова взаємодія не тільки утримує увагу, а й дозволяє малому читачу пережити історію разом із Хвостиком. Крок за кроком, від перших сумнівів і страхів до впевненості та сміливості. Такий підхід допомагає дитині емоційно розвиватися й ліпше розуміти себе.

РОЗДІЛ ІІІ
ТЕХНІЧНЕ ВИКОНАННЯ МАКЕТУ ПІКЧЕРБУКУ «СЕКРЕТ СМІЛИВОСТІ ХВОСТИКА»

3.1. Розкриття концепції пікчербуку «Секрет сміливості хвостика»

«Секрет сміливості Хвостика» – це задум створення ілюстрованої книжки-картинки для дітей дошкільного віку, яка допоможе їм зрозуміти свої емоції і навчить, як давати раду своїм страхам. Головною темою цієї книги є подолання страхів і формування впевненості у собі. Для маленького читача важливо не тільки спостерігати замандрівкою героя, а й відчути, що він може бути таким, як цей герой, здолати власні негаразди й відшукати силу всередині себе. В основі сюжету лежить терапевтичний підхід, де казка стає безпечним місцем для вивчення емоцій. Поєднання тексту та ілюстрацій дозволить створити історію, яка стане для дитини підтримкою та водночас захопить її, надаючи відчуття розуміння та надії.

Дитячі страхи є важливим етапом емоційного розвитку. Згідно з дослідженнями психолога Еріка Еріксона, на ранніх стадіях розвитку діти проходять через кризу довіри й недовіри до світу, а також через етап ініціативності та сумніву. Важливо допомагати дитині не уникати страхів, а вчити її долати їх у безпечному середовищі. Як зазначав Еріксон: «Дитина потребує підтримки, щоб розвивати відчуття безпеки та впевненості у своїх силах» [27, с. 212].

Головним персонажем казки є маленька тваринка на ім’я Хвостик. Він чутливий і часто відчуває страх перед невідомим. Хвостик боїться темряви, гучних звуків, а також усього незнайомого та загадкового. Його життя сповнене занепокоєнням, і він прагне уникати будь-яких несподіванок чи змін, щоб почуватися в безпеці.

Одного разу, опинившись перед загадковою істотою на ім’я Туманець, Хвостик змушений подивитися в очі своїм страхам. Його новий знайомий не

виглядає небезпечним, проте він незрозумілий, навіть трохи дивний. Спостерігаючи за Туманцем, головний герой поступово починає усвідомлювати, що його страхи існують лише в його уяві й не завжди є чимось реальним. Долаючи власні переживання, він вчиться розуміти, що страх не означає слабкість, а справжня сміливість полягає не у відсутності страху, а в готовності діяти, незважаючи на нього.

Відомий психолог Жан Піаже зазначав: «Дитина не просто реагує на світ, вона активно будує своє розуміння реальності» [15, с. 150]. Цей підхід чудово відображений у сюжеті пікчербуку, адже головний герой не просто переживає страх, а активно вчиться змінювати своє ставлення до нього. Через взаємодію з новими обставинами Хвостик поступово розуміє, що його страхи можна подолати, і що з кожним новим викликом він стає сильнішим і сміливішим.

Окрім емоційного аспекту, велике значення в книзі має тема підтримки та взаємодії. Через стосунки між Хвостиком і Туманцем розкривається ідея, що подолати труднощі набагато легше, коли поруч є хтось, хто тебе розуміє та готовий допомогти. Як стверджував Лев Виготський: «Розвиток дитини відбувається у взаємодії з дорослими та однолітками» [15, с.172]. Ця ідея підкреслює важливість наявності підтримки, особливо коли дитина стикається з новими переживаннями.

Візуальна концепція пікчербука є важливою частиною, котра допомагає створити атмосферу, що відповідає настрою розповіді. Головним художнім задумом стане м’яка палітра, котра допоможе зробити книгу приємною для сприйняття. Ілюстрації матимуть плавні лінії, органічні форми та природні мотиви. Лісові краєвиди, гра світла і тіні, напівпрозорість туману – усе це допоможе створити загадковий, але водночас безпечний простір, де малюк зможе разом із Хвостиком пережити свою власну історію.

Оформлення книжки теж буде інтерактивним завдяки типографічним акцентам. Текст матиме елементи звуконаслідування, а також виділені емоційно насичені слова, що допоможуть дитині краще поринути в історію та зроблять читання більш виразним і захоплюючим. Динамічні розвороти з різними

ракурсами створять відчуття присутності, а виразні очі Хвостика передаватимуть усі його емоції, допомагаючи дитині відчути переживання героя на глибшому рівні.

Очікуваним результатом роботи над цим пікчербуком стане створення книги, яка не лише приверне увагу дітей яскравими ілюстраціями, а й стане для них важливим емоційним досвідом. Вона допоможе дітям краще усвідомити свої страхи та навчитися їх долати. Книга буде надихати маленьких читачів ставати сміливішими, приймати себе та свої почуття, а також розвивати емпатію та розуміння до інших. Як зазначав Альфред Адлер: «Справжня мужність – це здатність діяти всупереч страху» [33, с. 325.].

Пікчербук «Секрет сміливості Хвостика» допоможе дітям зробити перший крок до цієї мужності, підтримуючи їх на шляху до розуміння себе та своїх емоцій.

3.2. Розробка та виконання проєкту, хід та етапи виконання роботи

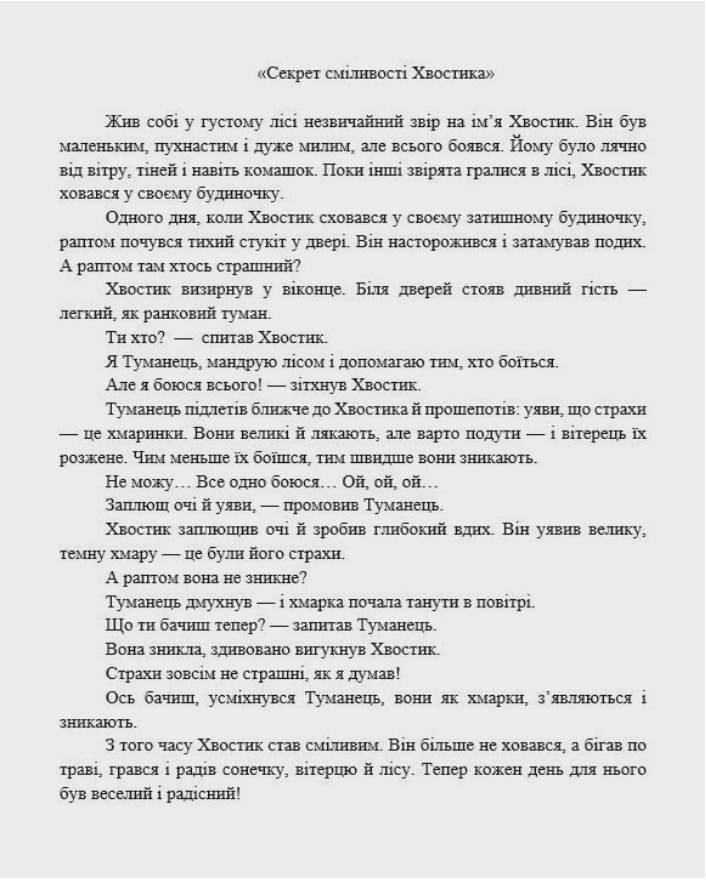
У процесі роботи над кваліфікаційною роботою «Секрет сміливості Хвостика» було здійснено кілька етапів, спрямованих на створення емоційно насиченої та візуально привабливої книжки для дошкільнят. Кожен етап мав на меті гармонійно поєднати текст і ілюстрації, щоб допомогти дітям краще розуміти свої емоції та взаємодіяти з історією.

Першим етапом розробки ілюстрованої дитячої книги «Секрет сміливості Хвостика» стало написання авторського тексту, що має терапевтичний зміст і орієнтований на малечу віком від 3 до 6 років. Текст було створено з урахуванням вікових та психологічних особливостей цільової аудиторії. Головною темою казки є подолання страху, відкриття власної сили й підтримка, яку можна здобути від друзів.

«Сюжет – це послідовність подій у літературному творі, яка складає основну структуру оповіді. Він включає розвиток конфліктів, взаємодію персонажів та зміни, що відбуваються з ними протягом історії» [3, с.146].

У цій казці сюжет крутиться довкола головного персонажа: чуйного та полохливого Хвостика, який поступово стає впевненим та радісним. Текст написаний простою, образною та емоційно наповненою мовою, що відповідає рівню розуміння дошкільнят. Такий підхід сприяє розвитку емоційного інтелекту малюків, стимулює їх уяву та допомагає краще розуміти власні відчуття (див. рисунок 3.1).

Після написання тексту було здійснено його структурний аналіз, в ході котрого були визначені ключові сюжетні сцени, що стали підґрунтям для ілюстрацій. Було теж визначено формат видання - вісім розворотів та обкладинка. Кожен розворот зображує окремий етап розвитку сюжету, що дає змогу плавно вести дитину крізь всі емоційні зміни героя.

«Секрет сміливості Хвостика»

Жив собі у густому лісі незвичайний звір на ім'я Хвостик. Він був маленьким, пухнастим і дуже милим, але всього боявся. Йому було лячно від вітру, тіней і навіть комашок. Поки інші звірята гралися в лісі, Хвостик ховався у своєму будиночку.

Одного дня, коли Хвостик сховався у своєму затишному будиночку, раптом почувся тихий стукіт у двері. Він насторожився і затамував подих. А раптом там хтось страшний?

Хвостик визирнув у віконце. Біля дверей стояв дивний гість — легкий, як ранковий туман.

Ти хто? — спитав Хвостик.

Я Туманець, мандрую лісом і допомагаю тим, хто боїться.

Але я боюся всього! — зітхнув Хвостик.

Туманець підлетів ближче до Хвостика й прошепотів: уяви, що страхи — це хмаринки. Вони великі й лякають, але варто подути — і вітерець їх розжене. Чим меньше їх боїшся, тим швидше вони зникають.

Не можу… Все одно боюся… Ой, ой, ой…

Заплющ очі й уяви, — промовив Туманець.

Хвостик заплющив очі й зробив глибокий вдих. Він уявив велику, темну хмару — це були його страхи.

А раптом вона не зникне?

Туманець дмухнув — і хмарка почала танути в повітрі.

Що ти бачиш тепер? — запитав Туманець.

Вона зникла, здивовано вигукнув Хвостик.

Страхи зовсім не страшні, як я думав!

Ось бачиш, усміхнувся Туманець, вони як хмарки, з'являються і зникають.

З того часу Хвостик став сміливим. Він більше не ховався, а бігав по траві, грався і радів сонечку, вітерцю й лісу. Тепер кожен день для нього був веселий і радісний!

Рисунок 3.1 - Фрагмент авторського тексту казки

Другим етапом роботи над проєктом стало створення головних персонажів, які є центральними фігурами як у сюжеті, так і в візуальній частині книжки «Секрет сміливості Хвостика». Спочатку було розроблено серію

пошукових ескізів персонажів Хвостика та Туманця. Ескізи відмалевувалися вручну графітним олівцем, а потім оцифровувалися в Photoshop для подальшого опрацювання. Було розглянуто кілька варіантів стилістики персонажів, і після обговорень із науковим керівником було обрано ті образи, які найкраще передавали емоції та характер героїв, а також відповідали настрою історії (див. рисунки 3.2, 3.3).

Розробка персонажів була спрямована на створення яскравих, виразних образів, які мали б одразу викликати емоційний відгук у маленьких читачів. Особливу увагу було приділено індивідуальним рисам кожного героя. Хвостик - м’який, чутливий і боязкий, але при цьому здатний змінюватися, розвиватися та знаходити в собі сміливість. Туманець – легкий, майже прозорий образ, що символізує спокій, тепло і підтримку, який допомагає Хвостику подолати його страхи. У процесі розробки були враховані психологічні аспекти персонажів, їхні сильні і слабкі сторони, внутрішні конфлікти і переживання.

Рисунок 3.2 - Ескізи головного персонажа Хвостика

Рисунок 3.2 - Ескізи головного персонажа Туманця

Третій етап роботи полягав у створенні розкадровки – низки попередніх ескізів для розворотів. Це дало змогу наочно побачити, який буде вигляд кожної сторінки та як ілюстрації поєднуватимуться з текстом. Було розроблено вісім макетів розворотів, кожен з яких відповідає певному етапу розвитку сюжету та підкреслює важливі моменти історії. Ці ескізи стали підґрунтям для подальшого візуального наповнення книжки, допомагаючи створити гармонійний і динамічний розвиток подій на кожному етапі (див. рисунок 3.4).

Розкадровка робилася на основі тексту, з урахуванням емоційного стану персонажів та атмосфери кожної сцени. Важливо було втримати динамічний розвиток подій, адже книжка має бути емоційно насиченою та легкою для сприйняття. У процесі розробки композицій розворотів особлива увага приділялась на баланс між текстом і зображенням, щоб дитина могла зосередитись на важливих деталях, не відчуваючи перевантаження. Особливо ретельно продумано, як змінюється настрій Хвостика – від страху до впевненості, а також як він взаємодіє з Туманцем, що допомагає йому перемагати свої страхи.

Для кожного розвороту було визначено основні композиційні елементи:

розміщення персонажів, фон, напрямок руху погляду, ілюстративні деталі. Це дозволило забезпечити сюжетну послідовність та візуальну єдність всієї книги.

Рисунок 3.4 - Ескізи макетів розворотів

Четвертий етап роботи розпочався з розробки кольорових ілюстрацій до проєкту (див. рисунок 3.5). Було застосовано змішанутехніку: акрилові маркери використовувалися для деталізації персонажів, дерев та рослинності, тоді як акварель служила для створення легких, м’яких фонів. Маркери дали змогу досягти яскравості кольорів, чітких ліній та виразної текстури, що зробило зображення глибшими та більш живими. Такий підхід дав змогу виділити ключові візуальні акценти та передати емоційний стан героїв через ілюстрації.

Рисунок 3.5 - Розробка кольорових ілюстрацій

Процес творення кожної сцени був поетапним: спершу промальовані окремі елементи персонажів, пейзажі, різні деталі власноруч на папері. Фони виконувалися аквареллю, що дало можливість передати м’якість та легкість, створити спокійну атмосферу. Кожен фрагмент був промальований окремо, а після завершення відсканований у високій роздільній здатності. Далі усі елементи збиралися разом у Photoshop. Це дозволило точно розмістити всі складові на сторінці, досягти гармонійного балансу між ілюстрацією та текстом та легко підлаштувати композицію під макет кожного розвороту. Такий підхід зробив роботу гнучкішою й зручною в доопрацюванні.

Для створення ілюстрацій до книжки «Секрет сміливості Хвостика» використовувався кольоровий режим CMYK та роздільну здатність 300 ppi - це дає змогу отримати якісне зображення під час друку. Монтажна область одного розвороту становить 5079 × 2598 пікселів, що відповідає фізичному формату 430 × 220 мм. Кольорова палітра книги тепла й м’яка, з природними відтінками зеленого, жовтого та світло-блакитного — вони створюють атмосферу затишного лісу, в якому відбуваються події. Для акцентів та емоційних моментів було додано помаранчевий, яскраво-жовтий і насичений синій, саме вони допомагають привернути увагу до важливих деталей, настрою героїв і зміни

емоцій у продовж історії (див. рисунок 3.6).

Рисунок 3.6 - Колірна палітра до ілюстрацій

Шрифтове оформлення – це не менш важлива складова дитячої книги. Щоб текст був зрозумілим та легко читався маленькими читачами, важливо підібрати такі шрифти, які водночас прості, виразні й візуально добре поєднуються з загальним стилем ілюстрацій. Саме тому для цієї книжки було обрано два шрифти: один для основного тексту, легкий та зручний для читання, другий для акцентів і вигуків, більш емоційний та грайливий. Це допомагає краще передати настрій історії та зробити читання цікавішим і зручнішим для дитини.

Вигуки та короткі емоційні репліки оформлені шрифтом Pequena Pro – Regular, він має м’яку, грайливу форму, що передає емоції та оживляє сторінку. Головний текст написаний Comic Sans MS – Regular, простий, легкий для читання. Обидва шрифти гармонійно поєднуються з ілюстраціями й підтримують загальний настрій книжки (див. рисунок 3.7).

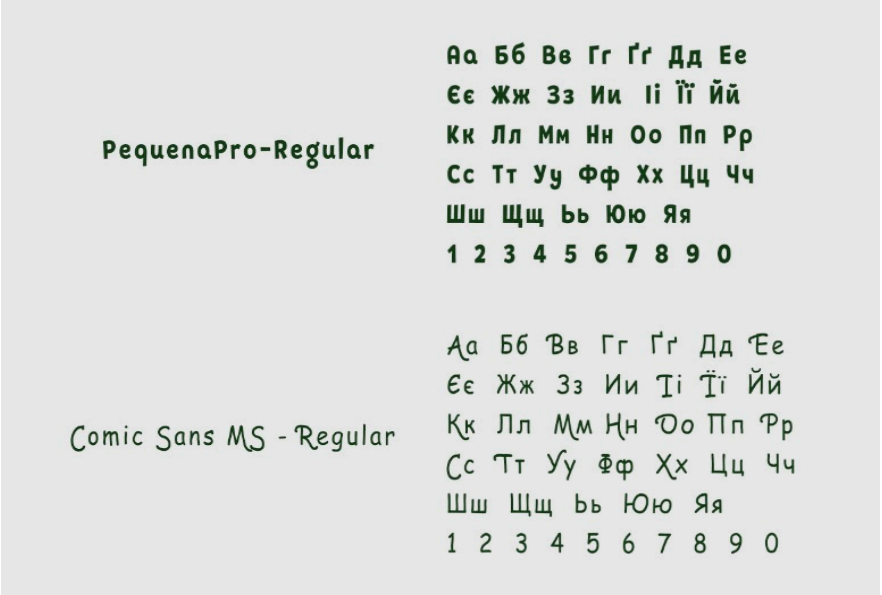

Рисунок 3.7 - Шрифтове рішення

Під час роботи над першим розворотом, який складається з двох частин, для фону обрано м’які природні кольори зеленого з плавними переходами до світло-жовтого. Така палітра створює спокійний, затишний настрій та водночас не відвертає увагу від головного героя. Вона дозволяє акцентувати увагу саме на персонажі, залишаючи фон легким та ненав’язливим, аби не перевантажувати композицію зайвими деталями.

У композиції ключову роль відіграє велике дерево, воно ніби обіймає простір довкола себе, створюючи затишне, трохи чарівне місце подій. Особливу увагу приділено деталям: фактурі кори, маленькому віконечку й округлому отвору, звідки обережно виглядає Хвостик. Його образ я намагалася зробити максимально живим та щемливо-близьким: м’який погляд, легка настороженість у виразі обличчя, поза клубочком. Усе це передає його вразливість і водночас викликає симпатію. Для обрано теплі відтінки: жовтий, охристий, світло-коричневий, додала легкий блиск в очах і ніжну текстуру.

Праву частину розвороту зроблено світлою та спокійною, такий фон не обтяжує сприйняття і дозволяє зручно розмістити текст. Щоб текст не виглядав відокремлено, композицію доповнено дрібними, але живими деталями лісу: тоненькими стеблинками, маленькими грибочками, кумедними мурашками.

Вони наче «оживляють» сторінку, м’яко ведуть погляд читача від ілюстрації до тексту, створюючи цілісну, гармонійну візуальну історію (див. рисунок 3.8).

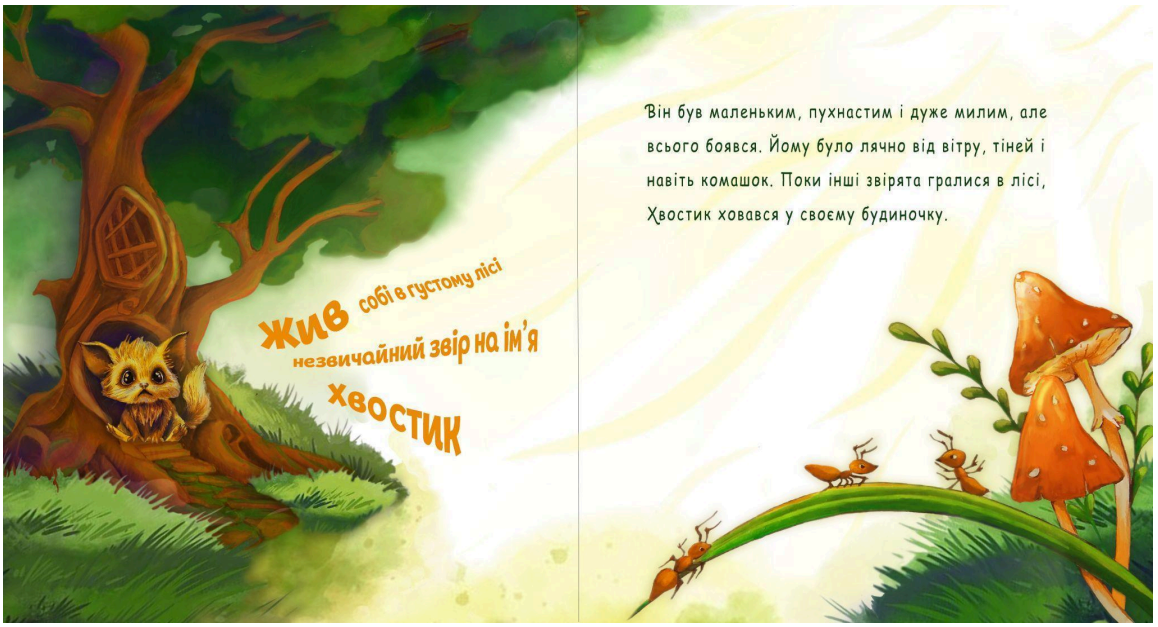

Рисунок 3.8 - Перший розворот

Працюючи над другим розворотом, зосередженням було передати атмосферу внутрішнього приміщення, в якому перебуває Хвостик. Для цього вибрані глибокі, теплі кольори: стіни в дерев’яно-коричневих тонах, приглушено-зелений килим і охристо-жовте світло з вікна.

Акцентними кольорами виступають насичений жовтий (чайник на печі), золотисто-помаранчеві відблиски світла, що пробиваються через віконце, та яскраво-зелені листочки. Ці елементи акцентують важливі композиційні точки та надають зображенню живості.

У композиційному рішенні цього розвороту було обрано статичну, симетричну композицію, щоб передати відчуття зосередженості. Головним елементом став круглий дерев’яний дверний проріз, він не тільки візуально привертає увагу, а й виступає сюжетною віссю сцени. Промені світла, які падають з вікна донизу, акцентують увагу на порожньому просторі перед дверима. Фон виконано в техніці акварелі, в пастельних теплих відтінках, що створює м’яку атмосферу та трохи розмиває межі предметів. Текст розташований у лівій частині розвороту на світлому фоні, це допомагає

зберегти візуальну рівновагу та забезпечує комфортне читання (див. рисунок 3.9).

Рисунок 3.9 - Другий розворот

Під час опрацювання третього розвороту особливу увагу було приділено створенню візуального образу першої зустрічі Хвостика з Туманцем. Композиція вибудувана так, щоб спрямувати погляд дитини від Хвостика до нового персонажа.

Туманець зображений у вигляді прозорої, ледь помітної фігурки, що «витає» біля підніжжя дерева. Його силует зображено в холодних блакитно-фіолетових і світло-бірюзових відтінках, які контрастують із теплим фоном, завдяки чому він одразу привертає увагу. Його форма м’яко «розчиняється» у навколишньому середовищі, що підкреслює легкість.

Праву частину розвороту зроблено з урахуванням розміщення тексту. Для цього залишено світлий, не перевантажений деталями простір, виконаний у спокійних пастельних тонах. Легкі хвилеподібні лінії на фоні доповнюють загальний настрій сцени, додаючи руху й глибини.

Особливу увагу приділено текстовому дизайну. Репліка Хвостика «Ти хто?..» зображена у вигляді вигуку, створена декоративним помаранчевим шрифтом і розміщеного під кутом, що надає цій композиції динаміки й

підкреслює момент несподіванки. Основний текст розміщено в правій частині розвороту. Фон залишено світлим, з теплими відтінками жовтого, для забезпечення комфортного читання (див. рисунок 3.10).

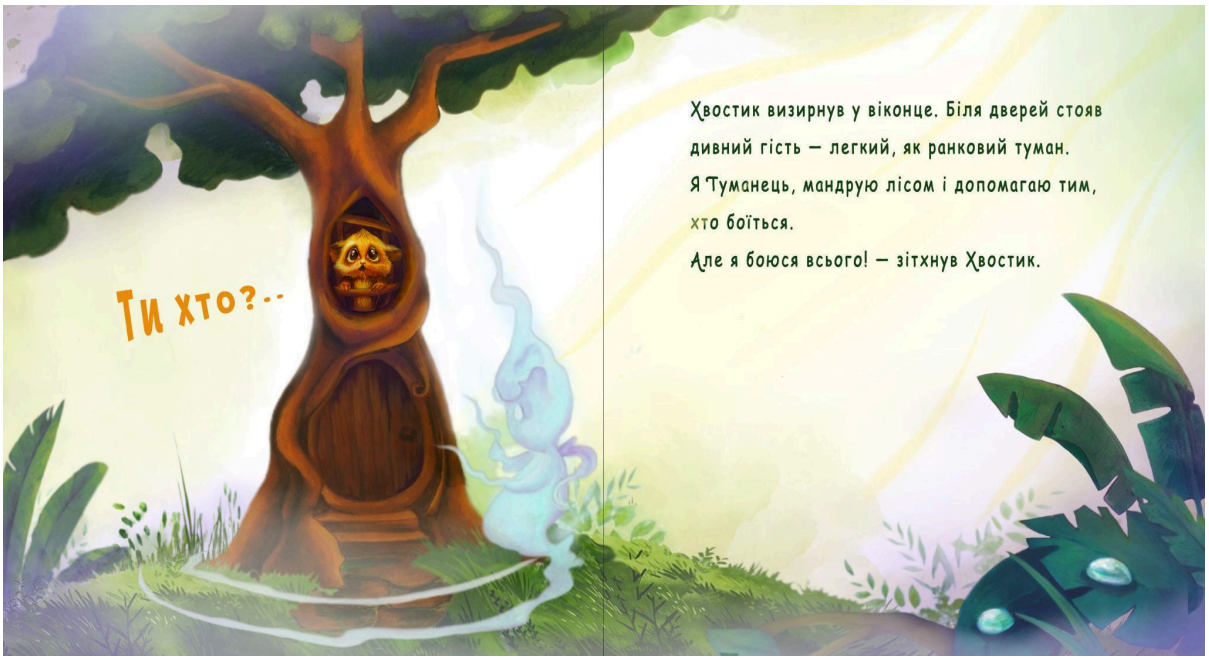

Рисунок 3.10 - Третій розворот

Під час розробки четвертого розвороту основним завданням було візуально відобразити момент, коли Туманець пояснює Хвостику, як перетворювати страхи на хмаринки. Цей момент був особливо емоційним, тож потребував особливого підходу до візуального втілення. Хотілося не просто зобразити подію, а передати внутрішній стан Хвостика, його хвилювання та нерішучість. Композиція побудована так, щоб передати й підкреслити емоційний зв’язок між героями. Хвостик зображений у нижньому лівому куті, частково схований у траві, виконаній у природній зеленій гамі. Його тіло трохи напружене, поза насторожена, а погляд, спрямований угору.

Образ Туманця зображено майже невагомим. Він з’являється ніби з повітря, напівпрозорий, легкий. Його фігура виконана у світло-голубих і ледь фіолетових відтінках, які додають загадковості. У композиції він контрастує з теплим фоном, не порушуючи її, а навпаки доповнює її.

Фон у цій сцені витримано в ніжних пастельних тонах, світло-зелений плавно переходить у блідо-жовтий, створюючи враження ранкового світла. Щоб

підкреслити легкість і повітряність, додано хвилясті лінії. Це додає ілюстрації живості й відчуття простору.

Емоційне напруження підсилюється за допомогою текстового оформлення. Вигуки «Ой-ой-ой, що це?» і «Ш-ш-ш-ш» спеціально виділені яскравим помаранчевим кольором і розміщені під кутом, додаючи моменту руху та несподіванки. Такий підхід допомагає передати внутрішній стан героїв і зробити сцену більш живою.

На завершальному етапі було додано світлотіньову обробку, деталізацію листя, трави та світлових відблисків, щоб посилити ефект глибини та об’єму сцени (див. рисунок 3.11).

Рисунок 3.11 - Четвертий розворот

П’ятий розворот передає мить найгострішого емоційного напруження, боротьбу Хвостика зі страхом. Уся композиція збудована так, щоб відчувалась нічна атмосфера в якій показано стан розгубленості та вразливості Хвостика.

На початку роботи було створено силуетну композицію: Хвостик показаний у затемненому контурі, що дозволяє зосередити увагу на його емоціях через мову тіла й очі. Його силует злегка відхилений назад тим самим показуючи про спробу втекти, про внутрішній опір і страх. Найсильніший акцент зроблено на очах: великих, широко розплющених, повних тривоги. Саме вони стають емоційним центром цього розвороту, викликаючи співпереживання

та бажання підтримати героя.

Фон витримано в холодних кольорах синього та фіолетового кольору. На задньому плані зображено стилізовані дерева, силуети листя, кущів та грибів, що утворюють «рамку» довкола Хвостика, ніби затискають його у лісі, підкреслюючи відчуття обмеженого простору.

Одним із композиційних рішень було залишити центральну частину розвороту вільною від складних деталей, щоб підкреслити рух і тіньову гру світла. Емоційний ефект посилено графічними вигуками: «Не можу... Все одно боюся...», «Ой…» які зроблені яскравим помаранчевим кольором і розміщені по діагоналі, створюючи динаміку й візуальний супровід страху.

Робота з кольором була важливим елементом у створенні цього розвороту. Холодна гама підсилює емоційний стан Хвостика, натомість теплі вигуки контрастують з фоном, привертаючи увагу до внутрішнього монологу персонажа.

На фінальному етапі ілюстрація була доопрацьована через світлотіньові переходи, додано легкий градієнт неба й деталізацію контурів рослин, аби зберегти цілісність стилю попередніх сторінок і водночас створити візуально нову атмосферу для розгортання конфлікту (див. рисунок 3.12).

Рисунок 3.12 - П’ятий розворот

На початку розробки шостого розвороту головною метою стало візуально передати момент, коли Хвостик вчиться справлятися зі страхом за допомогою уяви. Цей розворот був задуманий як ключовий етап внутрішньої трансформації головного героя, переходу від занепокоєння до полегшення.

На перших етапах створено композицію, в якій велика темна хмара нависає над Хвостиком, але поступово розчиняється під дією Туманця. Цей ефект було досягнуто за допомогою холодних, напівпрозорих відтінків зеленого та синьо-фіолетового кольору, що добре контрастують із теплою, сонячною палітрою фігури Хвостика.

На цьому розвороті Хвостика розташовано в правій частині композиції. Він сидить із заплющеними очима й лапками, складеними перед собою, ніби намагається заспокоїтись. Його шерстка виконана в теплих, насичених кольорах (жовтому, охристому, помаранчевому) які створюють відчуття м’якості й емоційної відкритості.

Фон побудований на світлих пастельних відтінках із використанням ефекту повітряного розсіювання. Додані графічні елементи, хвилясті лінії та легке кружляння листя, які символізують дихання і рух повітря, створений Туманцем.

Образ Туманця на цьому розвороті візуально не домінує, але його присутність читається через елементи навколишнього середовища. Хмара, що починає розчинятись, це результат його впливу та подиху.

Текст розміщено у лівій частині розвороту, на світлому тлі, що не містить візуальних перевантажень. Таке рішення дозволяє легко сприймати текст, не відволікаючи увагу від головної ілюстративної сцени. Акцентний вигук «А раптом вона не зникне?» виконано яскравим помаранчевим кольором, який виділяється серед м’яких тонів фону й підкреслює залишки тривоги, яка ще не до кінця покинула Хвостика (див. рисунок 3.13).

Рисунок 3.13 - Шостий розворот

На етапі розробки сьомого розвороту основною метою стало передати момент осяяння Хвостика. Його усвідомлення власної здатності долати страхи. Цей розворот є кульмінаційним у розвитку емоційної лінії казки. Композиція побудована таким чином, щоб візуально підкреслити емоційний перехід героя: у верхньому лівому куті розміщено образ Туманця, який підтримує загальну атмосферу завершення важливого етапу внутрішньої трансформації Хвостика. Туманець виконаний у світло-блакитних і фіолетових відтінках і виглядає таким, що поступово розчиняється у повітрі, символізуючи звільнення від страхів та передачу знань і підтримки головному героєві.

У правій нижній частині розвороту акцент зроблено на емоційний портрет Хвостика. Його великі блискучі очі, розкритий рот і вигук «Оце так!» передають щирий захват і радість відкриття. Шерстка героя промальована теплими золотистими, світло-помаранчевими й охристими відтінками, що підсилюють враження тепла, затишку й емоційної відкритості.

Фон витримано у світлих пастельних тонах із м’якими зеленуватими переливами, що створюють ефект простору, наповненого світлом і легкістю. Композицію доповнюють гілки з дубовим листям, які природно обрамляють ілюстрацію та підкреслюють гармонію сцени.

Текстовий блок розміщено у вільних, легко сприйнятних ділянках сторінки. Емоційний вигук оформлено яскравим помаранчевим кольором із легким динамічним нахилом, що додає руху й підсилює настрій сцени.

На завершальному етапі були пророблені світлотіньові переходи, деталізовані листя, гілки та шерсть героя для збереження єдиного стилю та підсилення глибини зображення (див. рисунок 3.14) .

Рисунок 3.14 - Сьомий розворот

Восьмий розворот став кінцевим для цієї історії, візуально підкреслюючи радісний фінал внутрішніх перетворень, які пережив Хвостик. Композиція побудована на створенні динамічного, життєрадісного образу: праву частину розвороту займає стрибаючий Хвостик, зображенний у русі, зі щасливою посмішкою та широко розкритими блискучими очима. Для передачі теплоти й радості використано насичену палітру золотистих, охристих і помаранчевих відтінків.

Ліва частина розвороту витримана у світлих пастельних тонах світло-зеленому та ніжно-жовтому, що створюють легкість та відчуття простору. Летючі листочки й плавні лінії, що імітують вітерець, підсилюють динаміку сцени. Образ бабки у польоті гармонійно завершує композицію, підкреслюючи легкість, природність і красу фінальної сцени.

Текстовий блок органічно інтегровано у верхню частину лівої сторінки,

залишивши достатньо білого простору для візуального балансу та комфортного сприйняття. Емоційний вигук Хвостика «Я сміливий!..» винесено окремо великим помаранчевим шрифтом із динамічним нахилом, що підкреслює кульмінаційний момент радості та перемоги над страхами.

На завершальному етапі ілюстрація була допрацьована через ретельну обробку світлотіньових переходів, деталізацію текстур трави, листя та шерстки Хвостика, що забезпечило стилістичну єдність із попередніми розворотами книги.

Заключний розворот не лише завершує, а й передає головну думку: внутрішня впевненість і сміливість здатні розвіяти страхи, як вітер розганяє хмари (див. рисунок 3.15).

Рисунок 3.15 - Восьмий розворот

Після завершення роботи над розворотами було розпочато етап розробки обкладинки, яка має створити перше враження про книгу та відразу занурити читача в атмосферу чарівної історії. На початковому етапі було визначено основну композиційну ідею. Композиція побудована навколо образу головного героя - Хвостика, який визирає з-за великого листка. Такий прийом викликає у дитини емоцію допитливості та співпереживання.

Фон обкладинки виконано у теплих, природних зелених відтінках із легкими текстурними переходами, що нагадують лісову галявину. На задньому

плані застосовано акварельні заливки для створення ефекту повітряного простору та глибини композиції.

Центральним елементом композиції стало стилізоване обрамлення назви, вигнуті гілки з листям, що утворюють візуальну рамку. Вони органічно об’єднують праву і ліву частини обкладинки, створюючи цілісну, завершену композицію.

Особлива увага приділена промальовуванню Хвостика. Міміку розроблено з акцентом на великі виразні очі та відкритий, трохи насторожений погляд. Шерстку виконано за допомогою багатошарової роботи в теплих тонах (жовтому, охристому та помаранчевому) для досягнення ефекту м’якості і живості текстури.

Внизу композиції додані декоративні елементи: рослини, квіти та дерев’яна колода, які підтримують казкову атмосферу і водночас балансують композицію, не перевантажуючи її деталями.

Для написання назви пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика» використано стилізований шрифт Kot Leopold теплого помаранчевого кольору. Літери мають легку нерівність і динаміку, що надає загальному оформленню ігрового, казкового характеру.

Уздовж лівої сторони обкладинки проходить стежка з маленьких мурах, яка створює візуальний напрямок руху погляду та додає динаміки сторінці. Ліворуч також розміщено текст-привітання, набраний шрифтом Comic Sans MS, що забезпечує легке сприйняття тексту для дітей.

На завершальному етапі до обкладинки були додані світлотіньові акценти, рефлекси на листі та деталізовані тіні під об’єктами, що надало глибини композиції та емоційної виразності (див. рисунок 3.16, 3.17).

Рисунок 3.16 - Передня частина обкладинки

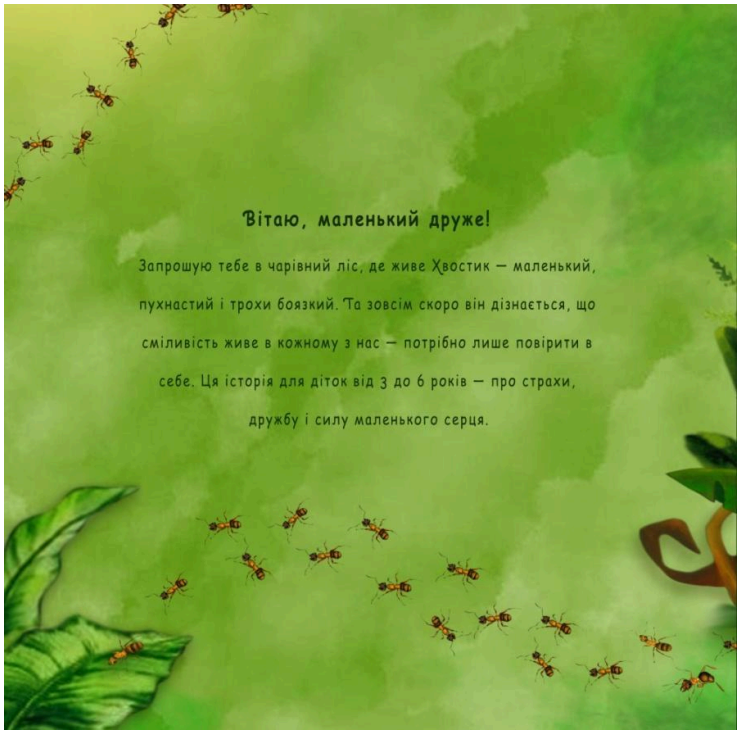

Рисунок 3.17 - Задня частина обкладинки

3.3. Опис фінального варіанту

Фінальна версія пікчербуку «Секрет сміливості Хвостика» - це завершене, гармонійно виконане видання, створене спеціально для малечі дошкільного віку.

Книга має зручний квадратний формат 210 × 210 мм у закритому вигляді. Саме такий розмір комфортно тримати в маленьких долоньках, що робить процес читання ще приємнішим і доступнішим.

Будова книжки включає обкладинку та вісім сюжетних розворотів, кожен з яких послідовно розкриває ключові етапи емоційного шляху головно персонажа. Ілюстрації та текст тісно переплетені між собою, утворюючи єдину візуально-оповідну лінію, від початкового страху й невпевненості до поступового виявлення внутрішньої сили, радості й сміливості.

Композиційні задуми ретельно обдумані: сцени органічно переходять одна в одну, а кожен розворот зберігає цілісність стилю. Теплі кольори, виразна пластика персонажів, декоративні деталі - усе працює на створення м’якої, підтримуючої атмосфери. Важливу роль у цьому зіграла співпраця з науковим керівником, завдяки порадам якого вдалося доопрацювати палітру, композицію та текстові блоки так, щоб книга залишалася зрозумілою й цікавою саме дитячій аудиторії.

Фінальний результат повністю відповідає поставленій меті проєкту: створити яскравий та надихаючий пікчербук, який допоможе дітям краще розуміти себе, долати страхи й вірити у власну силу (див. рисунок 3.18).

Рисунок 3.18 - Пікчербук «Секрет сміливості Хвостика

ВИСНОВКИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи вдалося послідовно реалізувати всі поставлені завдання. Насамперед було досліджено історію розвитку пікчербуків, їх значення в сучасній дитячій літературі, особливості створення текстів і ілюстрацій для дітей дошкільного віку. Охарактеризовано основні вимоги до дизайну дитячих друкованих видань: правила композиції, кольорової теорії, принципи підбору шрифтів і стилістичних рішень, необхідні для створення якісного й привабливого продукту для дітей.

На основі вивчених джерел та аналізу сучасного ринку пікчербуків було сформовано концепцію створення терапевтичної казки «Секрет сміливості Хвостика». Її головна мета - допомогти дитині здолати страх, зрозуміти себе, відчути підтримку та впевність. У тексті враховано вікові особливості цільової аудиторії: прості фрази, чітка структура, емоційна виразність.

Практична частина включала створення ескізів персонажів, розробку стилістики та композицій кожного розвороту. Ілюстрації виконані в змішаній техніці: традиційні матеріали (акварель, акрилові маркери) поєднувалися з цифровою обробкою в графічному редакторі Adobe Photoshop. У верстці враховано принципи візуального балансу й зорового комфорту, що надзвичайно важливо для дитячого сприйняття.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що виконаний проєкт «Секрет сміливості Хвостика» є повноцінним друкованим виданням, яке поєднує емоційно насичений текст із виразними ілюстраціями, спрямованими на підтримку емоційної стійкості дітей дошкільного віку. При створенні книги було витримано єдину стилістику, гармонійне поєднання кольорів та послідовність композиційних рішень.

Отже, результати данної роботи підтверджують важливість і перспективність пікчербуків в освітньому та культурному просторі. Такі книги формують у дітей емоційну чутливість, стимулюють уяву та виховують впевненість і відкритість до світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Where. Books for children: 1968. 87 p. URL : https://doi.org/10.1007/978- 1-349-94186-5_1058

2. Братко В. Вивчення чарівної казки в культурологічному контексті. *Українська література в загальноосвітній школі.* Київ : н-т педагогіки Нац. акад. пед. наук України, 2013. Вип. 9. С. 20-23.

3. Братусь І. Функції ілюстрацій у дитячій літературі. *Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття:* матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Херсон. Гельветика, 2017. С. 32-35.

4. Васильченко А. Новодон Т. Тарнавська Н. Казка як засіб виховання та розвитку дитини. *Інноваційний досвід педагогів дошкільної та початкової освіти Житомирщини: збірник науково-методичних праць.* Житомир: за ред. Житомирський національний університет ім. Івана Франка, 2012. С. 26-30.

5. Вознюк О. Феномен казки у розвитку дитини: від ВО Сухомлинського до сьогодення. *Філософія для дітей. В. О. Сухомлинський у діалозі з сучасністю:* зб. наук.-методич. праць. Житомир : Житомирський національний університет ім. Івана Франка, 2017. С.19-24.

6. Волкова С. Концептуальні домінанти міфолорного дискурсу (на матеріалі американдіанських міфів, легенд і казок). Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія» св. Ківалова, 2017. С. 416.

7. Гарматюк О. Замойський Н. Визначення проблем та пріоритетних напрямів формування та розвитку видавничо-поліграфічної галузі України. *Матеріали наукової конференції Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.* Тернопіль : Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2014 С. 204-205.

8. Гончаренко Т. І. Аналіз ринку пікчербуків в Україні: сучасні виклики та перспективи. Харків : Книга, 2020. 52 с.

9. Дорошенко Л. В. Дитяча книга в сучасному світі. Київ: Академія, 2020. 212 с.

10. Дудник О. Виховні можливості казки в історичному розвитку.

Гірська школа українських Карпат. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2014. Вип 11. С. 79-83.

11. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія, Київ: Академвидав, 2005. 150 с.

12. Задорожная О. Характеристики казки як своєрідного жанру народної творчості. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»* №1.27. Рівне : Острозька академія, 2012. С. 172-174.

13. Синякова Д. О. Розробка дизайн-проєкту ілюстрованої дитячої книги *Магістерська робота*. Київ: КНУТД, 2021. 86с.

14. Кадоркіна Ю. Сучасна українська книжкова ілюстрація. Оформлення прози та віршованих збірок. *Молодий вчений.* Херсон : Гельветика, 2018. С. 19-22.

15. Карпенко С. Народна казка як об'єкт вивчення українського казкознавства. *Міфологія і фольклор.* Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2012. Вип. . С. 45-66.

16. Кизилова В. Жанрові різновиди української літературної анімалістичної казки другої половини XX століття. *Бахмутський шлях*. № 3/4 (62/63). Суми : Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, 2011. С. 162–163.

17. Колінько О. Розвиток модерністських тенденцій та становлення жанру новели в українській малій прозі кінця XIX - початку XX століття. *Філологічні семінари*. Бердянськ : Бердянський державний педагогічний університет 2010. Вип. 13 . С. 121–127.

18. Мишко В. Ринок дитячої літератури України: стан та тенденції розвитку. Київ: Освітянин, 2018. 47 с.

19. Мягка Є. В. Ілюстрування українських казок (графіка). Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет, 2023. 48 с.

20. Недзельська О. О. Ілюстрації казок-бестселерів світової дитячої літератури як прояв естетики сьогодення: підручник. Київ: Київський

національний університет технологій та дизайну, 2021. 67 с.

21. Орбан-Лембрик Л.А. Психологія особистості. Київ: Академвидав, 2004. 212 с.

22. Печенюк Т. Г. Кольорознавство: підручник. Київ: Грані-Т, 2009, 191 с.

23. Савченко О.В. Психологія дитячого читання: вікові особливості сприйняття художньої літератури. Київ: Грамота, 2019. 145 с.

24. Сафонова Т. В. Концептуальні основи ілюстрування книги. Культура і сучасність. Київ, 2010. С. 126–130.

25. Сидоренко Г. К. Основи літературознавства. Київ, 2017. 148 с.

26. Січкар О. Історія, стан і перспективи розвитку української літератури для дітей і про дітей. *Літературознавчі обрії. Праці молодих учених: періодичне видання.* Київ: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України, 2010. С. 17-33.

27. Трофімов Ю.Л. Історія психології. Київ: Каравела, 2007, 325 с.

28. Федоров І. Буквар Івана Федорова. Київ - Дніпро, 1975. 195 с.

29. Харченко О. М. Дизайн оформлення української дитячої книги на прикладі казок. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв.2010. № 1. С. 146-149.

30. Цалапова О. Інтеграція міфу в художній простір літературної казки. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*. Луганськ : Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, 2013. Вип. 4. С. 31-43.

31. Шульська Н., Манюхіна А. Ілюстративна культура сучасної дитячої книги : видавничі норми й читацькі вимоги. Scripta manent. *Молодіжний науковий вісник інституту філології та журналістики*. Київ, 2019. С. 152–154.

ДОДАТОК А

Розробка пікчербуку

Рисунок А.1 - Передня частина обкладинки

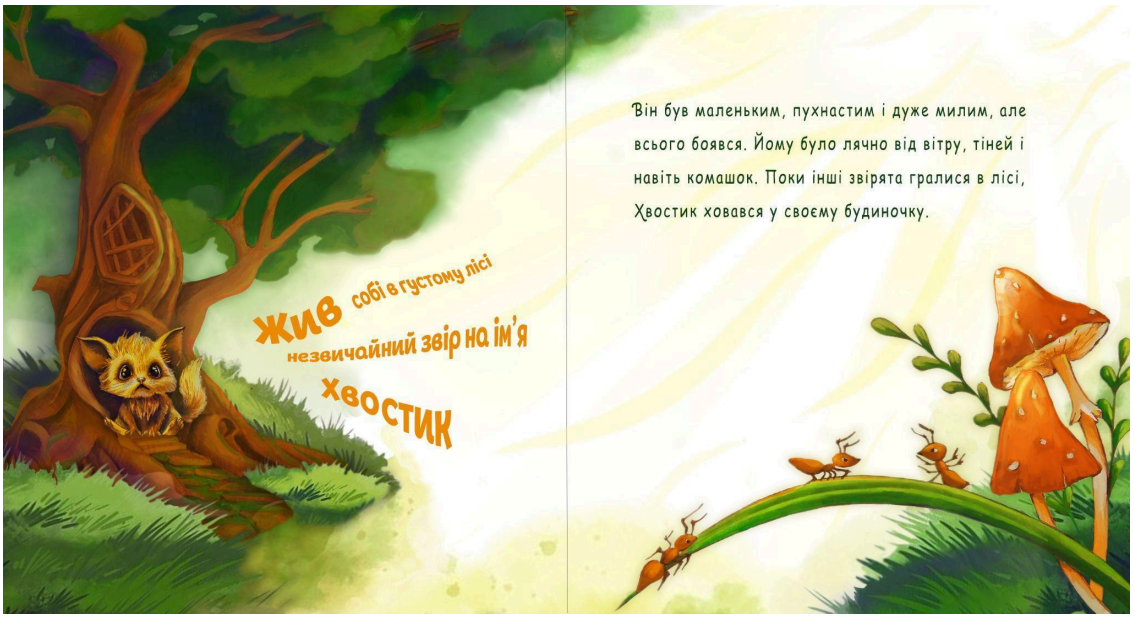

Рисунок А.3 - Перший розворот

Рисунок А.4 - Другий розворот

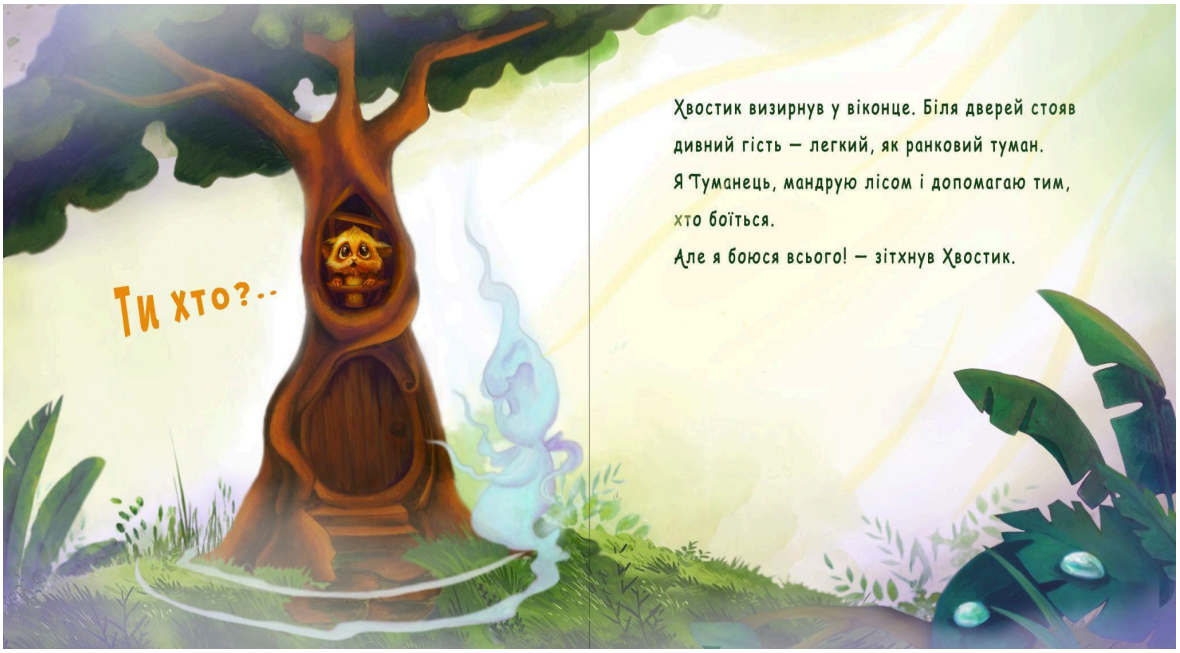

Рисунок А.5 - Третій розворот

Рисунок А.6 - Четвертий розворот

Рисунок А.7 - П’ятий розворот

Рисунок А.8 - Шостий розворот

Рисунок А.9 - Сьомий розворот

Рисунок А.10 - Восьмий розворот

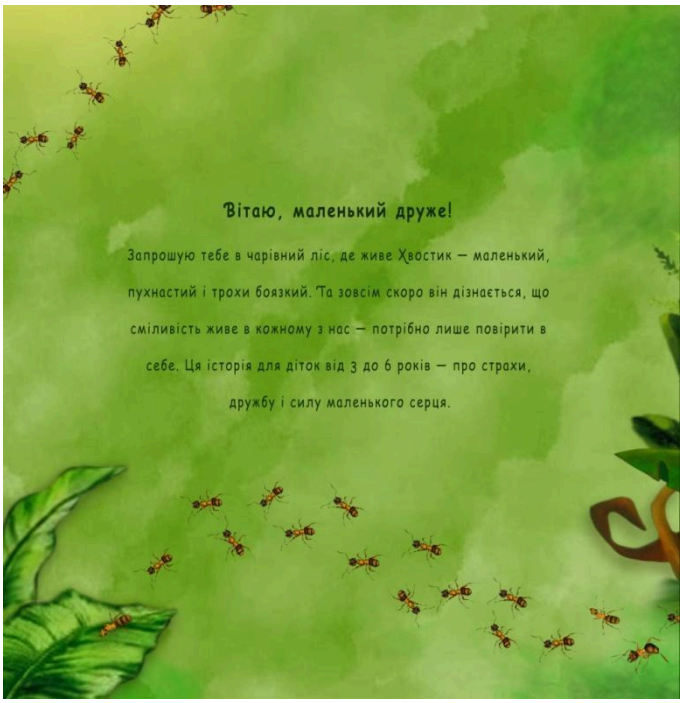

Рисунок А.2 - Задня частина обкладинки